

Стенографски дневник

НА

59. заседание

Събота, 27 март 1943 г.

Открито в 16 ч. 50 м.

Председателствувал подпредседателят д-р Петър Кьосеиванов.

Секретари: Димитър Сараджов и Стефан Багрилов.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.	Стр.
Съобщения:		Говорили: Дичо Тодоров 1213
Отпуски	1209	Никола Мушанов 1214
Дневен ред:		М-р Добри Божилов 1215
Законопроекти:		6. За изменение и допълнение на закона за временната
1. За изменение и допълнение на закона за етажната соб-	1209	трудова повинност. (Второ четене) 1218
ственост. (Второ четене)		7. За учредяване на фонд „Подпомагане на студентите в
Говорили: Никола Мушанов 1210		Университет „Св. Климент Охридски“ (Първо четене). 1220
Петко Стайнов 1210		8. За допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Ди-
М-р д-р Константин Партов 1211		рекцията за закупуване и износ на зърнени храни за
2. За допълнение на закона за гражданската мобилизация.	1211	1943 бюджетна година. (Първо четене) 1220
(Второ четене)		9. За отстъпване от държавата на Съюза на македоно-
3. За изменение на чл. 591, алинея последна, от закона за	1211	одриските опълченски дружества в България държа-
гражданското съдопроизводство и чл. 101 от закона		вен покрит недвижим имот, находящ се в София, ул.
за нотариусите и околийските съдилища, които извър-	1211	Московска № 23. (Първо и второ четене) 1224
шават нотариални дела. (Второ четене)		10. За възлагане на Министерския съвет уреждането на
4. За допълнение на закона против спекулата с недвижими	1212	правостношенията между частните носители на акции и
имоти. (Второ четене) 1212		държавата на Българското търговско параходно дру-
5. За народен заем. (Второ четене) 1213		жество — гр. Варна. (Първо четене) 1224
		Дневен ред за следващото заседание 1225

Председателствуваш д-р Петър Кьосеиванов: (Звъни) Присъствуват нужния брой народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(Отсъствуват народните представители: Александър Радолов, Атанас Ганчев, Атанас Цветков, Божил Прашилов, д-р Васил Георгиев, Васил Цветков, Велизар Багárov, Георги Свинов, Георги Чалбуров, Георги Стоянов, Димитър Илиев, Делчо Тодоров, Еким Екимов, Иван п. Анастасов, Иван п. Константинов, д-р Иван Йотов, Иван Гърков, Кирил Минков и Тотю Маров)

Председателството има да съобщи:

Решени са отпуски на: Александър Гатев — 1 ден, д-р Васил Георгиев — 2 дена, Филип Махмудиев — 1 ден, Васил Цветков — 2 дена, Велизар Багárov — 2 дена, Георги Минков — 2 дена, Георги Стоянов — 2 дена, Димитър Илиев — 2 дена, д-р Иван Йотов — 2 дена и Киро Арнаудов — 4 дни.

Постъпило е питане до председателя на Народното събрание от Петко Стайнов, народен представител от I Казанлъшка изборителна колегия, за недопускането разисквания по предложението за изказване недоверие на подпредседателя Пешев.

Постъпили са:

От Министерството на финансите — предложение за разрешаване износа за нуждите на кафе-ресторанта при Българския клуб в Солун, като се освободят от износно мито и други, хранителни продукти и инвентарни предмети.

От Министерството на финансите — предложение за освобождаване о. о. д-во „Победа“ от заплащане на вносни мита и др. за внасяните апарати и др. за филмоснимачна и кино-лабораторна дейност.

От Министерството на финансите — предложение за продължаване сроковете по някои вносни и временно износни декларации и

От Министерството на финансите — предложение за освобождаване акционерно дружество „Пирин“ от заплащане на разни такси.

Постъпилият предложения ще бъдат раздадени на г-да народните представители.

Пристъпваме към точка първа от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за етажната собственост.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

„ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за етажната собственост

§ 1. Към алинея втора на чл. 4 се прибавя следното изречение: „По същия начин може да се раздели общият имот и по съдебен ред, ако отделните етажи или части от етажи могат да се използват самостоятелно, без неудобства, по-големи от обикновените“.

Председателствуваш д-р Петър Кьосеиванов: Ще пристъпим към гласуване. Които приемат заглавието и § 1. моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

§ 2. Към чл. 24 се прибавя следната нова алинея: „Общото събрание, което трябва да избере първия управител или управителен съвет, се свиква от собствениците, които представляват поне половината от стойността на зданието. Ако такова мнозинство не може да се образува, всеки от собствениците може да иска от председателя на областния съд да бъде овластен да свика събранието“.

Председателствуваш д-р Петър Кьосеиванов: Които приемат § 2. моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

§ 3. Към чл. 33 се прибавя следната нова алинея: „Когато нарушението е извършено от наемател или от прието от него в имота лице, глобата по предходната алинея се налага на наемателя“.

Председателствуваш д-р Петър Кьосеиванов: Които приемат § 3. моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на точка втора от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на търговския закон.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

„ЗАКОН

за изменение и допълнение на търговския закон

§ 1. В края на алинея първа от чл. 189 се прибавя следното изречение:

„Когато повече от половината от дружествените акции принадлежат на юридически лица, за членове на управителния съвет могат да бъдат избирани и неакционери“.

В началото на алинея трета от същия член пред думата: „Членовете“ се поставят думите: „Без съгласието на общото събрание“, а в края на същата алинея се добавя изречението: „В случая намират съответно приложение разпоредбите на алинеи втора и трета от чл. 58“.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Които приемат заглавието и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

„§ 2. В алинея втора на чл. 1916 думите „законният лихвен процент“ се заменят с думите „счетоводният процент на Българската народна банка“.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

„§ 3. В чл. 196, алинея пета, думите „както и на решенията за одобряване на равностметката“ се заличават.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

„§ 4. Алинея трета на чл. 200 се изменя така:
Поне половината от управителите на дружествената фирма трябва да бъдат български поданици и от български произход“.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Има думата народният представител г-н Никола Мушанов.

Никола Мушанов: (От трибуната) Г-да народни представители! Вземам думата по § 4, за да може да се уясни един въпрос, който аз съм подигнал и при други случаи.

В § 4 е казано: „... да бъдат български поданици и от български произход“. Понятието „български произход“ още не е определено у нас от законодателството. Понятието „български поданик“ е известно, но аз искам да зная какво значи „от български произход“, защото у нас има много почтени семейства, много добри граждани, които не са от семейства само от българи — на българин, женен за българка. Има женен българин за — оставям за еврейка — за румънка, за холандка, за французка, за германка, за австрийка и пр. Децата от един такъв брак между българин по произход и чужденка по произход смятат ли се от чужд произход? Аз не ща тук пред вас да изброявам най-висши служби начело с хора най-почтени от чужд произход в смисъл, че техните бащи не са били българи, но са били натурализирани и техните синове отдавна са забравили, че са от чужд произход, от чужда народност, защото бащите им били такива. Имаме много такива видни семейства. Аз искам да спомена тук например случая — може би той да не иска да го споменавам, но аз ще го кажа — с дъщерята на г-н Цанков, която е женена за г-н Гелч, син на един мой добър приятел от Русе — Гелч — германски поданик, натурализиран български поданик. Децата на това семейство ще бъдат ли от български произход, защото майка им е българка, а баща им е чужденец, който е приел българско поданство и се е натурализирал? Може ли на тези деца, които се възпитават в българска среда — майка им е българка — простили се веднъж завинаги с чуждото поданство, да им сложим петно, че са от чужд произход, да не получат в българската държава облагоите на българските поданици от български произход, да ги третираме като от чужд произход? Аз имам мой много близък, женен за холандка, на синовете на когото никога не иде на ума даже да се смятат, че не са българи. Те са родени в България, възпитани са в България, женени са за българки и са на висши служби днес. Нима неговото потомство, неговите деца не трябва да ги смятаме, че са от български произход, та да не им дадем равни права с българите? Мене ми се чини, че ще направим много голяма грешка.

Независимо от туй ние не знаем кое поколение ще смятаме, че е българско, от български произход. Представете си, че трябва да отидем едно-две поколения назад. Аз мога да ви уверя, че в България ще намерим с хиляди фамилии, в които, като минете едно поколение назад, ще видите, че дядо им е арнаутин или друг. Имаме албанци, преди освобождението дошли тук, на които синовете днес са български поданици, у които няма и помен, че са от албански произход. Имаме румънци покрай Дунавския бряг, имахме гърци из Тракия и други места. Ние не сме определили от кое поколение насам потомците ще се смятат от български произход, когато майката и бащата са от друга националност, за да имат правата на българи. Никъде нямаме определение на понятието „български произход“ — що значи то.

Аз говорих по-рано за него и пак ще спомена, за негова чест, защото е почитан от всички: нашият началник-щаба на армията, на когото баща му е чех. Да не говоря за произхода на по-висши лица, които нямат български произход.

Правим понякога безогледни работи, които човек не може да си обясни как са минали през Народното събрание.

Ето защо аз бих желал това понятие „от български произход“ да се определи. Аз разбирам, че бе вмъкнато в бурята против евреите изразът „от еврейски произход“ в някои закони, но понятието „от български произход“ засяга много почтени хора, много български граждани, които са едни от най-преданите, най-родолюбивите. Няма защо върху тях или върху потомството им, върху децата им да оставим тая сервитута — че те не са от български произход и не могат да се ползват от същите права, с които се ползват ние, които сме от български произход.

Затуй, г-н министре на правосъдието, би трябвало да се определи това понятие „от български произход“. Мене ми се чини, че няма опасност, ако считаме от български произход потомството на българи, женени за чужденки, и даже ако считаме за такива децата на чужденци, натурализирани се в България, щом тия деца са български поданици. Няма защо да останем върху тях петното, че не са от български произход, следователно да не ги считаме, че са като нас, които имаме истински български произход, и да не се ползват те от правата, които имат българските поданици като нас.

Затуй ми се чини, че или трябва да махнете тоя израз, защото няма опасност, ако се махне, или, ако е политика на българската държава такива хора да не се назначават на служба, тогава тая мярка да се приложи по административен ред от правителството, което не иска да назначава такива хора. Но ние не можем да поставим това като законно постановление и такива хора да ги изключим от стопанския и обществен живот и от службите на българската държава.

Мене ми се чини, че въпросът е сериозен и не трябва в закона току тъй да поставяме този израз, без да му дадем определение.

Аз взех думата само да помоля г-н министъра на правосъдието да отговори. Ако е за предложение, правя предложение, думите „от български произход“ да се изхвърлят. С това няма да се накърни законът. Напротив, ще дадем удовлетворение на ония, върху които иначе ще хвърлим петно или ще извършим несправедливост спрямо тях, които те не заслужават, като ги сметем, че не са българи.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Има думата народният представител г-н Петко Стайнов

Петко Стайнов: (От трибуната) Г-да народни представители! Аз се присъединявам напълно към думите, които моят уважаем другар и колега г-н Никола Мушанов изказа тук.

Действително понятието „лица от български произход“ би трябвало да бъде добре определено, за да не създадем нещастни случаи между нашите най-близки и познати български поданици и да не ги поставим в положение на унизяване или в положение на непълно ползуване от правата, предвидени за цялостните български поданици.

Ето защо считам, че това понятие „от български произход“ трябва да бъде определено или в закона за българското поданство, като се каже там, че от български произход са тия и тия лица и така определено това понятие, да бъде възприето за цялото наше законодателство, или иначе ще трябва всеки закон да определя за своите нужди понятието „от български произход“. Забележете, г-да, че има понятия, които имат различна дефиниция в различни закони. Така е напр. с понятието чиновник. Всички знаем какво е „чиновник“, обаче у нас има три или четири дефиниции на понятието „чиновник“. Те са еднакво валидни, обаче всяка дефиниция е валидна само за закона, за който се отнася. Има понятие „чиновник“ по закона за държавните служители, по закона за пенсиите, по наказателния закон — чл. 418. Всеки закон има своя дефиниция за „чиновник“. За да не стане така и с понятието „от български произход“, ако няма една обща дефиниция, която да се отнася за всички закони, налага се и в търговския закон да има текст: Лица от български произход по тоя закон се считат тия и тия. Така например има една наредба, издадена на 26 август миналата година по еврейския въпрос, в която, ни в клин, ни в ръкав, се определя кои лица са от еврейски произход и кои от български произход.

Ето защо моля г-н министъра на правосъдието от името на правителството да заяви кои лица са от български произход, за да бъде това тълкувание автентично и да може да се приеме като общо за цялото законодателство.

Това е първата бележка, която исках да направя.

Втората бележка е във връзка с изменението на чл. 209. Доколкото си спомням, тоя член се касаеше до капиталите на дружествата, които трябва да принадлежат в по-голямата си част на българи.

Министър д-р Константин Партов: Да завършим най-напред с § 4.

Петко Стайнов: Искам да се изкажа сега по целия закон, за да не вземам думата втори път.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Нека се изкаже сега.

Петко Стайнов: За да не вземам думата втори път и за да имате възможност да отговорите, нека се изкажа сега.

Г-да! За да дадем български облик на индустрията и на търговията, г-н министърът предложи едно постановление в закона, по силата на което дружествата, на които по-голямата част от капиталите са чужди, се поставят в особено положение. Право или криво, преди 2-3 месеца ние гласувахме това постановление. Няма да повтарям какви бележки се направиха тогава и при какви обстоятелства стана гласуването. Знаете го всички, да не се спирам на него.

Аз бих искал да зная и питам г-н министър: кое му даде основание сега да внесе законопроект за изменяване на онова постановление, което се гласува по негово искане?

Министър д-р Константин Партов: Ще отговоря.

Петко Стайнов: Ако се не лъжа, има някъде постановление — нямам възможност да направя справка — според което закон, гласуван в една сесия, не може да се изменя в същата сесия. Гласуваният закон трябва да се приложи, да се види какво сме събрали. Имам спомен, че има някъде такъв текст — че не може в една и съща сесия закон, гласуван преди два-три месеца, в същата сесия, и че трябва да мине една сесия, за да видим в какво е грешката. Ако има особени съображения от държавно естество, които са накарали г-н министъра да се пометне и да внесе този законопроект, аз го моля да каже кои са тия съображения.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър д-р Константин Партов: Г-да народни представители! Съобщенията, които изказаха уважаемите г-да Мущанов и проф. Стайнов, са преди всичко и наши съображения. Вие знаете много добре, че при гласуването на закона за изменение на търговския закон в съответния член бе постановено, че всички управители на едно акционерно дружество трябва непременно да бъдат българи по произход и български поданици.

Обаче трябва да забележа, че ние изпуснахме из пред вид две междудържавни конвенции, които запазват на съответните страни право на най-облаготелствуваната страна, и като така не можем да липсим поданиците на тези страни от онези права, които имат българските поданици. Но, независимо от това, ние имаме пред вид именно съобщенията, които изказа г-н Мущанов. Ние искаме да улесним ония лица, при които има несигурности в техния български произход, и да им дадем възможност да участвуват в бъдеще като управители в дадено акционерно дружество. Ето защо ние изменяваме постановлението на § 4, като казваме: поне половината от управителите на дадено акционерно дружество трябва да бъдат от български произход и български поданици. Това значи, че останалата част може да не отговаря на тези условия, т. е., ако управителите са двама, само единият трябва да има тези чисти качества, а другият може да бъде и чужденец по произход и с чуждо поданство, или ако е от български произход, може да бъде и чужд поданик.

Така шото основа неуволство, което се беше създало за някои управители, които не притежават тези две качества наедно, именно да са от български произход и български поданици, се отстранява и те ще могат и в бъдеще да бъдат управители. Повтарям, ако такава лице е например германец по произход, но български поданик, то също така ще може да бъде управител на дадено акционерно дружество. Пак казвам, ако дадено акционерно дружество има двама управители, какъвто е случаят, който се вижда от г-н Мущанов, вторият управител ще запази също така своето качество на управител на акционерното дружество, ако и да е от чужд произход и с чуждо поданство или само с едно от тези две качества.

Но казва се от г-н професор Петко Стайнов: дайте дефиниция кой е от български произход. Отговарям: не е търговският закон, който трябва да даде отговор на този въпрос. Отговорът е даден в закона за българското поданство. Там се казва изрично кой е от български произход.

Г-да народни представители! Забелявам. Аз смятам, че управителите на акционерните дружества извършват най-важната функция на същите и тази функция все пак трябва да принадлежи преди всичко на онези на българина, на доказани по произход и по поданство българи. Ето защо аз ви моля да приемете изменението така, както е предложено. (Ръкоплескания)

Никола Мущанов: Вие не отговорихте на въпроса, който се постави: защо тези хора да не бъдат в другата половина управители: от български произход и български поданици?

Министър д-р Константин Партов: Аз отговорих, г-н Мущанов. Защото ние искаме безспорно поне половината от управителите да бъдат от български произход и български поданици.

Никола Мущанов: Но вие делите онези българи, които имат в семействата си някой чужденец.

Министър д-р Константин Партов: Тези случаи, които се виждаха от двамата говорещи господа, се срещат в големите дружества с голямо число управители, най-малкото или повече от двама управители. В такива дружества вторият управител именно може да бъде и чужденец по произход и с друго поданство, а не българско или само с едно от двете качества. Така шото неудобство няма да дадем възможност на тия господа, които се визират от г-н Мущанов, да запазят местата си.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще гласуваме. Които приемат § 4, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

„§ 5. Алия последна на чл. 207а се изменя така: „Независимо от законния резервен фонд, общото събрание може да реши да се отделят суми и за други резервни фондове, само

след като се предвидят за раздаване на акционерите дивиденди, равняващи се поне на сконтния процент на Българската народна банка.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще гласуваме. Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието.

Докладчик Жико Струнджев: (Чете)

„§ 6. В края на буква „б“, точка 5 от чл. 209, точката се заличава и се добавят думите „или на дружества, чийто капитал в по-голямата си част принадлежи на чужди поданици“.

След точка 5 на същия член се добавя следната:

„Забележка. Разпоредбите на буква „б“ нямат приложение за съществувашите към 14 януари 1943 г. дружества с предимно чужди капитали.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър д-р Константин Партов: Ще отговоря на въпроса, който г-н Петко Стайнов повдигна във връзка с § 6. Знае се, че ние приехме, какво дружества с повече от половината дружествен капитал в ръцете на чужди поданици, трябва да бъдат прекратени. Обаче както изтъкнах при приемането на закона, така и днес трябва да повторя, че ние трябва да уважаваме принципа на създадените права. Ние имаме няколко акционерни дружества с повече от половината чужд капитал. И казвам, от гледна точка на коректност в междудържавни отношения, не е желателно шото тази забрана, това прекратяване на акционерните дружества да го искаме и за заварените такива. Повтарям, налага се заварените акционерни дружества, с повече от половината им капитала в ръцете, на чужди поданици, да запазят своето положение, защото те са вече, така да се каже, приобщени към нашата стопанска действителност и дават своя стопански принос. И най-важното — дръже от формална гледна точка ние трябва да спазим принципа на запазените права и не е желателно да отнесем тази забрана и за заварените акционерни дружества.

Аз ви моля, г-да народни представители, да гласувате § 6 както се докладва. (Ръкоплескания)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще гласуваме. Които г-да народни представители приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законният е окончателно приет.

Минаваме на точка трета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за допълнение на закона за гражданската мобилизация.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик Петър Михалев: Г-да народни представители! Законопроектът за допълнение на закона за гражданската мобилизация претърпя в комисията някои изменения и аз ще го докладвам заедно с измененията, така както комисията го е приела. (Чете)

ЗАКОН

за допълнение на закона за гражданската мобилизация

§ 1. Слел чл. 30 се прибавят:

Чл. 30а. Към лицата, граждански мобилизирани, се прилагат съответно:

1. Законът за пенсията за инвалидност (чл. 1, буква „в“) ако не получават заплата, надница или възнеграждение и не подпадат по точка 2, и

2. Законите за общественото осигуряване.

Забележка. Временните работници, които се изключват от задължително осигуряване, когато са граждански мобилизирани, се осигуряват за случай на злополука.

Чл. 30б. За причинени щети на добитък, земеделски инвентар, превозни средства (коли обикновени, моторни коли, плавателни съдове и др.), иззети за нуждите на гражданската мобилизация, собствеността се обезщетяват по реда на закона за реквизицията и пративника за прилагането му.

Оценката се извършва от околийската реквизиционна комисия, а там, дето такива няма — от изпълнителните комисии при общинските управленения.

Разпоредбите по чл. 30а и чл. 30б имат действие от 4 май 1940 г., като всички срокове, във връзка с упражняване на производствени от злополуката права, започват да текат от датата на влизането в сила на настоящия закон.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще гласуваме. Които приемат заглавието на законопроекта и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Петър Михалев: (Чете)

„§ 2. Чл. 44 се въстановява със следното съдържание:

„Който, с цел да набави за себе си или за друго имотна облага, използва, по какъвто и да е начин, стопанското зарудение на страната и това може да се отрази на производството, снабдяването или цените на стоките, намиращи се под режим, ако не подлежи на наказание по други закони, се наказва с тъмничен затвор и глоба от 5.000 до 100.000 лв.“

Ако имотната облага надминава 20.000 лв., наказанието е строг тъмничен затвор до 15 години и глоба от 50.000 до 250.000 лв., а в особено важни случаи — доживотен строг тъмничен затвор и глоба от 100.000 лв. до 500.000 лв. или смърт.

В случаите на предходните алинеи чл. 50 от закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на цените не се прилага.

Предметите и стоките, които са служили за извършване на престъплението, се конфискуват.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Има думата на родният представител г-н Стоян Никифоров.

Стоян Никифоров: Аз моля уважаемия г-н докладчик на комисията или евентуално г-н министър, ако обича, да даде едно тълкуване на понятието, да се изясни какво значи „запасяване до 20.000 лв.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Петър Михалев: Г-да народни представители! В докладния § 2, чл. 44, не се говори за запасяване. Въпросът за запасяването се засяга в § 3, който още не е докладван. Г-н Никифоров! Ние още не сме дошли до § 3. Сега се докладва § 2.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще гласуваме. Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Петър Михалев: (Чете)

„§ 3. Чл. 45 се възстановява със следното съдържание: „Който по какъвто и да е начин придобива, пренася или държи предмети или стоки с цел да ги препродава не по установения ред, се наказва с тъмничен затвор.“

Ако стойността на предметите и стоките надминава 100.000 лв., наказанието е строг тъмничен затвор до десет години.

Предметите и стоките се конфискуват.“

Г-да народни представители! В първоначалния текст на законопроекта редакцията на този параграф беше точно такава, за която говори г-н Никифоров, обаче в комисията тя се измени и, както виждате, тук не се говори за запасяване, а се говори за „който придобива, пренася или държи“. Така че аз смятам, че въпросът, който постави г-н Никифоров, не е уместен, и текстът на § 3 е ясен.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще гласуваме. Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Петър Михалев: (Чете)

„§ 4. След чл. 49 се прибавят:

„Чл. 49а. За кражба, извършена във време на тревога за защита от въздушно нападение или от жилище или люкманско помещение на мобилизиран или повикан на временно обучение, или от жилище, обителите на което са го напуснали във връзка с нарежданията за защита от въздушно нападение, наказанието е до 15 години строг тъмничен затвор.“

Ако стойността на откраднатата вещ надминава 5.000 лв., наказанието е доживотен строг тъмничен затвор или смърт.

Чл. 49б. За грабеж, извършен във време на тревога за защита от въздушно нападение, наказанието е: случая на чл. 394 — 15 години строг тъмничен затвор или доживотен строг тъмничен затвор, а в останалите случаи — смърт.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Петър Михалев: (Чете)

„§ 5 В чл. 50 след „44“ се поставя запетая, а думите „и 46“, се заменят с „45, 46, 49а и 49б.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Преминуваме на точка четвърта от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение на чл. 591, алинея втора, от закона за гражданското съдопроизводство и чл. 101 от закона за нотариусите и околийските съдии, които извършват нотариални дела.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„ЗАКОН

за изменение на чл. 591, алинея последна, от закона за гражданското съдопроизводство и чл. 101 от закона за нотариусите и околийските съдии, които извършват нотариални дела

§ 1. В алинея последна на чл. 591 от закона за гражданското съдопроизводство цифрите „1% и 1/2%“ стават съответно „3% и „2 и 1/2%“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавието и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 2. Алинея четвърта на чл. 101 от закона за нотариусите и околийските съдии, които извършват нотариални дела, се изменява, както следва:

„За съдебните решения, които заместват договори за прехвърляне на собственост или на вещно право върху недвижими имоти,

с изключение на разделителните протоколи по дела за делба, се взема също по 2% от стойността на имота. Това мито се събира при вписване на решенията в книгите за вписване съгласно закона за привилегиите и ипотеките.“

След алинея четвърта на същия член се прибавя следната

Забележка. При вписване на разделителни протоколи и на съдебни спогодби за делба, извършени преди влизане в сила на този закон, се събира 2% мито, като съделителят, който иска вписването, плаща само следването се върху стойността на неговия дял мито, а срещу останалите съделители околийският съдия издава изпълнителен лист, въз основа на направеното от нотариуса разпределение на дължимото от тях мито. Това разпределение може да се обжалва заедно с обжалване на резолюцията за издаване на изпълнителен лист пред областния съд, чието определение не подлежи на обжалване.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Преминуваме към следната точка, пета, от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за допълнение на закона против спекулата с недвижими имоти.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик Филип Махмудиев: Г-да народни представители! В този законопроект се направиха някои изменения, които ще ви съобща при доклада на съответните параграфи. (Чете)

„ЗАКОН

за допълнение на закона против спекулата с недвижими имоти.“

Създава се нов § 1 със следното съдържание: (Чете)

„§ 1. След чл. 6 се прибавя следният нов чл. 6а:

„Български поланици, на които е прехвърлена собствеността върху недвижими имоти преди 23 януари 1942 г. (чл. 39 от закона за защита на нацията) от чужди поланици, придобили същия имот въпреки забраната да купуват и притежават недвижими имоти в определени населени места, стават собственици от деня на прехвърлянето.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавието и § 1, както се докладваха, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Филип Махмудиев: § 1 става § 2 (Чете)

„§ 2. След алинея първа на чл. 24 се прибавят следните нови алинеи:

„Договорът, чието вписване е поискано в срока по алинея първа, прехвърля правото на собственост, макар и вписването да е извършено след изтичане на този срок. Предявените иски молби се вписват по реда на чл. 4 от закона за привилегиите и ипотеките. При уважаване на иска купувачът в тримесечен срок от влизане на решението в законна сила, трябва да изпълни условията за извършване вписването на договора (чл. 26, алинея трета).

Занапред иски по този член могат да се предявяват до изтичането на 6 месеца от влизането на този закон в сила.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Филип Махмудиев: § 2 става § 3. (Чете)

„§ 3. След чл. 24 се прибавят следните нови членове:

Чл. 25. Частните писмени договори за продажба или обещание за продажба на недвижим имот сключени до 6 декември 1941 г., прехвърлят правото на собственост от момента на вписването им по реда на чл. 1 от закона за привилегиите и ипотеките, ако при влизане на настоящия закон в сила купувачът се намира във владение на имота въз основа на договора и ако в двумесечен срок от тази дата поиска вписването.

Когато договорът за продажба или обещание за продажба се отнася за етаж или част от етаж и е сключен със строителя, който не е собственик на мястото, правото на собственост върху имота се прехвърля, при условията на предходната алинея, с вписване на този договор и на писменото съгласие, дадено от собственика на мястото спрямо строителя или купувача за прехвърляне собствеността на имота или на съответна идеална част от мястото.

Забележка. Счита се, че купувачът се намира във владение на имота и тогава, когато владението е отнето в изпълнение на решение, издадено по дело, подлежащо на спиране, съгласно XI постановление на Министерския съвет от 26 декември 1942 г.

Чл. 26. Вписването се извършва, ако купувачът потвърди лично и писмено пред нотариуса, че се е намирал във владение на имота при условията на чл. 25 и че договорът — при липса на достоверна дата — е сключен преди 6 декември 1941 г. Съгласието на собственика по чл. 25, алинея втора, не се нуждае от достоверна дата.

За чистотинността на даденото потвърждение купувачът отговаря по чл. 193, алинея трета, от н. з.

Заедно с молбата за вписване, купувачът внася определените от нотариуса мита, герб, берии и такси за прехвърлянето на имота и за извършване на вписването и влиза в Б. з. и к. банка на името на продавача оная част от цената, която трябва да се плати при извършване на продажбата по нотариален ред. Удостоверения за дължими данъци или други вземания на държавата или общините, както и удостоверение по чл. 80 от закона за Българската земеделска и кооперативна банка не се изискват.

Чл. 27. Продавачът има право да иска от купувача платените за имота данъци от деня, в който последният е влязъл във владение на имота, но не и плодовете от имота за това време.

Чл. 28. Вписването не покрива нито липсата на условията по чл. 25, нито недостатъците на договора, нито неизпълнението на задълженията по него.

Чл. 29. Когато е продаден непокрыт имот, продавачът може, в едногодишен срок от вписването, да иска заличаването му и присъждане собствеността на имота, ако по занятие е земеделец и ако не притежава и при сключване на договора не е притежавал повече земя от посочения в чл. 781, точки 2 и 3, от закона за гражданското съдопроизводство размер и ако купувачът притежава повече от този размер земя или не е по занятие земеделец. При определяне размера на притежаваната земя се вземат пред вид и прехвърлянията, станали по силата на този закон.

Исковата молба подлежи на вписване по реда на чл. 4 от закона за привилегиите и ипотеките. Придобитите от трети лица права върху имота преди вписването се запазват.

В случая на алиен първа купувачът може да задържи имота до заплащане дължимите по договора суми, направените подобрения и разноеките по вписването.

Чл. 30. Извършените съгласно членове 24 и 25 вписвания имат действието, предвидено в чл. 1 от закона за привилегиите и ипотеките.

Независимо от реда на вписванията, правото на собственост между купувачи по частни договори за продажба или обещания за продажба на етажи или части от етажи, сключени от 1 януари 1940 г. до 6 декември 1941 г., се определя съгласно алиен четвърта на чл. 24.

Чл. 31. Купувачите, правата на които се уреждат по този закон, ако договорите им имат достоверна дата, съгласно чл. 260 от закона за гражданското съдопроизводство, имат право на задържане, до заплащане на платената цена и подобренията, срещу лицата, които до 30 декември 1942 г. са придобили собствеността на имота по договор от същия праводател, като са знаели, че купувачът е сключил договор по чл. 25 и се е намирал във владение на имота.

Придобиването на вещни права от такива недобросъвестни трети лица, станало след тази дата до вписване на договора, не може да се противопостави на купувачите, чиито права се уреждат по този закон.

Чл. 32. След изтичането на срока по чл. 25 всяка една от страните може да иска възобновяване на производството по делото, спряно съгласно XI постановление на Министерския съвет от 26 декември 1942 г. („Държавен вестник“, бр. 269, от 30 декември 1942 г.). В първото заседание след възобновяване на производството може да се направят искания и възражения и да се посочат доказателства във връзка с този закон. Ако пред Върховния касационен съд се представят доказателства, че вписването е извършено, той обезсилва обжалваното решение и връща делото за ново разглеждане. Когато искът бъде отхвърлен на основание извършено вписване на договора, разноси по делото в полза на ответника не се присъждат.

Производството по делото се унищожава и издадените по него решения се обезсилват, ако не бъде поискано неговото възобновяване в течение на една година от изтичане на срока по чл. 25.

Чл. 33. Изкупуване по закона не се допуска относно имоти, собствеността на които е придобита по реда на членове 24 и 25.

Ограниченията, предвидени в глава I, намират приложение и спрямо изкупувачите по искове, предявени преди влизането на този закон в сила.

В първата алиен на чл. 25 думата „двумесечен“ се заменя с думата „тримесечен“ и в края на същата алиен се добавя изречението: „Този срок е шестмесечен за лица, намиращи се в чужбина при влизане на настоящия закон в сила.“

„Забележка“ става „забележка I.“

След „забележка I“ се прибавя нова „забележка II“ със следното съдържание: „Ограниченията по глави I до III не се отнасят за договорите по членове 24 и 25.“

В чл. 26, алиен трета, след думите „Б. з. и к. банка“ се добавят думите „или в Банка „Български кредит.“

Чл. 29 се заличава.

Чл. 30 става чл. 29.

Чл. 31 става чл. 30.

Първата алиен на този член се изменя така:

„Купувачите, правата на които се уреждат по този закон, с изключение на случаите по чл. 29, алиен първа, ако договорите им имат достоверна дата, съгласно чл. 260 от закона за гражданското съдопроизводство, имат право на задържане, до заплащане на платената цена и подобренията, срещу лицата, които до 30 декември 1942 г. а за етажи или части от етажи — до 11 април същата година са придобили собствеността на имота с нотариален акт от същия праводател, като са знаели, че купувачът е сключил договор по чл. 25 и се е намирал във владение на имота.“

В алиен втора думите „тази дата“ се заменят с думите „тези дати.“

Чл. 32 става чл. 31.

Чл. 33 става чл. 32.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Филип Махмудиев: § 3 става § 4. (Чете)

„§ 4. Членове 25—30 включително стават съответно членове 34—39.“

В този параграф цифрите „34—39“ се заменят с цифрите „33—38.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 4, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминаваме към следващата точка, шеста, от Дневния ред:

Второ четене на законопроекта за народен заем.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафайлов: Г-да народни представители! В четири последователни заседания комисията по Министерството на финансите разгледа обстойно законопроекта за народния заем. Направиха се съществени поправки в него, ще ви докладвам законопроекта така, както се прие от комисията, в окончателния му вид (Чете).

„ЗАКОН

за народен заем

ДЯЛ I

Глава I

Общи условия

Чл. 1. Разрешава се на министъра на финансите да сключи народен заем за посрещане част от извънредните разходи на държавата.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Има думата народният представител г-н Дичо Тодоров.

Дичо Тодоров: (От трибуната) Г-да народни представители! Вземам думата, за да кажа нещо във връзка с народния заем. Вярно е, че препоръките, които ще отправя към вас, сега няма да имат никакво значение, защото законопроектът е минал вече в комисията и сега тук ще трябва да се одобри на второ четене. Обаче това, което ще кажа, ще бъде по-скоро една препоръка към почитаемото правителство, когато законът бъде обнародван, да направи някои подобрения с министерска наредба или с министерско постановление, за да може реализирането на този заем да стане по-безболезнено.

Аз произхождам, г-да народни представители, от една околия, където населението произвежда предимно зърнени храни — Провадийската околия. Но, като споменавам Провадийската околия, не искам да се огранича само с нейните граници. С чисто зърнени култури се занимава голяма част от населението и в Шуменската, Разградската, Варненската и Русенската околии. Поради определените миналата година от Министерския съвет ниски цени на зърнените произведения, всички знаем колко евтино днес те се предлагат на пазара, респ. на Дирекцията за храноизнос, и какви аномалии се създадоха. Има такива фразиращи примери, които са просто парадоксални. Например тая зима сламата се продаваше в нашата околия по-скъпо, отколкото зърнените произведения. Вследствие на това спекуланти и хора, които служат на черната борса, се опитаха да подмамят населението, което трябваше да предаде храните си на Дирекцията за храноизнос и се опитаха да го корумпират. Сега, в този момент, има разкрита една афера в моето село Вълчидол, резултат на такива опити да се подмамят населението да не се подчинява на нарежданията на Министерския съвет и на Парламента. Първоначално населението беше се задоволило с определената му дажба от 400 грама, въпреки че тя беше крайно недостатъчна, и беше се отзовало на апела на правителството да даде храните си. Но както ви казах, контрабандисти са пресрещали населението и са го увещавали да не предава храните си на Дирекцията за храноизнос, а да даде известна част от тях на тези черноборсови агенти, като запази останалото количество за себе си. Населението, като не е знаело строгостта на законите, а от друга страна, за да може да си осигури по-охолно препитание по отношение на хляба, се е поддало и сега има няколко случая, честни селяни да са вече кандидати за затвора само заради туй, защото са се хванали на тази въдица. Това е резултат, както казах, на много ниските цени на земеделските произведения. По този начин тези селяни са мислили да намерят възможност да увеличат своите доходи. Това са отделни случаи, които ще бъдат даказани според закона. Но общо взето населението в казаните околии мъчно ще може да се отзове безболезнено на този вътрешен народен заем поради простата причина, че няма материална възможност. Когато ще бъде изчислено участието на земеделците в заема, те ще бъдат много затруднени, защото няма откъде да вземат пари. Аз препоръчвам на почитаемото правителство да намери възможност с една наредба към този закон, щото земеделците от тези околии да сключат заеми, но с по-малко лихва, толкова, колкото те ще получат за участие си в народния заем. Това ще бъде едно улеснение и тогава по-безболезнено ще вземе участие в този народен заем населението от нашия край.

Създаде се, г-да народни представители, едно предубеждение, че в населението има много пари. Това може да е вярно за онези пунктове в нашата страна, където населението се занимава не с зърнени култури, а с по-доходни култури, както е например във винарските центрове, в овощарските центрове и в градинарските центрове. А има такива парадоксални случаи, за каквито аз слушах вече от много места. Например в Горнооряховска околия хора без никакви имоти са имали възможност с труда си в странство да реализират хубави печалби и днес тези хора, когато бъдат обложени с вноски за народния заем, ще ги понесат безболезнено, защото нямат големи имоти, за да им бъдат изчислени големи вноски; те имат малко земя, а много пари. В нашия край е обратното: там ще видите земеделски стопани с доста големи пространства земя, обаче малко доходни поради определените ниски цени на зърнените храни. Като така, населението в тези околии ще почувствува

много голяма тежест при реализирането на народния заем, ако не се вземат пред вид неговите възможности и не се направи нещо, което би облекчило положението му. Аз смятам, държавата няма да изгуби нищо от това, ако хората от тези краища изтеглят заеми от Земеделската банка, за които да плащат същата лихва, каквато ще получат от народния заем. По този начин населението с готовност и с радост ще участва в народния заем. Защото наистина този заем днес е една държавна нужда. Ако той беше поставен на дневен ред при по-други, по-спокойни времена, може би щеше да предизвика голямо негодувание в нашето население. Днес обаче ние чуваме как населението с готовност се отзовава за този заем. Аз съм имал случаи, когато пътувах, да дочувам разговори: много по-добре ще бъде да се прибегне към един вътрешен заем, отколкото към ново увеличение на данъците.

Един народен представител: Чл. 34 урежда този въпрос.

Дичо Тодоров: Заемът, разбира се, е благоприятно обстоятелство за онези хора, които търсят начин да пласират своите пари. Това е подбуряване на техните средства. Те ще ги внесат в държавния заем и ще си получават своята лихва. Обаче населението в тези краища, както казах, ще понесе много тягостно този заем, ако не се възприемат от личните Министерски съвет препоръките, които отправих. Ако се възприемат, ще се даде възможност на населението в нашия край да вземе участие в този заем безболезнено.

Председателствуващ д-р Петър Кюсеианов: Има думата народният представител г-н Никола Мушанов.

Никола Мушанов: (От трибуната) Г-да народни представители! Искам да се спра само на два въпроса. По един от тях говорих, когато се изказах по принцип по законопроекта, но след това четох възражението на г-н министъра на финансите и затуй искам да се спра сега на него. Аз повдигнах въпроса, щото на ония, които са участвали в доброволния вътрешен заем, предшествуваш този заем, да се приспадне внесената сума по първия заем от вноските, които трябва да платят по втория заем. В комисията е направено едно изменение в смисъл, че тази сума, която едно лице е внесло по първия заем, ще се спадне от общата сума, на която би се изчислил имотът му, движим и недвижим.

Министър Добри Божилов: От масата.

Никола Мушанов: Да, от масата. Но, г-да народни представители, това няма абсолютно никакво значение. Представете си, че масата на един човек е оценена на един милион лева. Ако той е участвувал в първия заем с 150.000 лв., от масата ще смъкнете само 150.000 лв. и ще остане да участва в народния заем с проценти върху 850.000 лв. Това е нищо. Когато, ако се прихванеше първата сума 150.000 лв. срещу сумата, която се дължи на оценената маса 1 милион лева, той ще е вече платил една много по-голяма сума и сега заемът няма да го засегне. Г-н министърът на финансите още тогава възрази: виждам, че има справедливост в това предложение, обаче ще стане спекулация, първо, и второ, различни са условията на двата заема. Г-да народни представители! Аз не мога да схвана каква спекулация може да стане с облигациите на първия заем.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Безименни са.

Никола Мушанов: Макар че са безименни. Имаме един капитал от движимости и недвижности в страната X. От този капитал известен процент министърът на финансите иска да го вземе в заем. Това е положението. Взети са досега 8 милиарда лева, според думите на г-н министъра на финансите, от които 5 милиарда от банкови и други учреждения и 3 милиарда лева от частни лица. Където щат да се представят тези облигации, то ще бъде все за да се изплати оная сума, която ще се плати по втория заем за определен капитал X, било в движимост, било в недвижимо. Ама щели да минат от ръка в ръка. Където щат да минат, веднаж един платил с тях, веднаж излезли от неговата ръка, не може да се плати с тях втори път. Ако ги вземе друг, ще ги представи той, за да плати това, що дължи по втория заем. В края на краищата само 8-те милиарда лева, които веднаж са платени, няма г-н министърът на финансите да ги вземе. Тогава ако ли 30 милиарда лева се предвижда, че ще постъпят от народния заем, ще постъпят само 22 милиарда лева.

Г-н министърът на финансите трябва да има пред вид друго едно нещо — моралитета, който държавата трябва да пази спрямо своите поданици. Аз съм дължал винаги за туй. Не може държавата да се показва вероломна към поданиците си. Вие сами ходите или вас ви изпратиха като народни представители по села и градове да подканвате населението да записва за първия заем. Зная благодарността на г-н министъра на финансите във вестниците, че народът се е отзовал на тази покана доброволно, значи, изпълнил е едно морално задължение към държавата, която го подканва да записва за заема. Какво ще си помислят тия данъкоплатци и български граждани, когато видят, че след като са били тъй добри и са се отзовали да записват за заема, сега ще ги обложат два пъти повече, отколкото онези, които никак не са записали за първия заем! Поставете се в съвестта на тия граждани в България и ми кажете, няма ли да помислят, че са излъгани. Ами че тия хора не ни трябва само за днешния и за утрешния ден, а ни трябва винаги. Гражданството на България трябва да знае, че което се върши от държавата е нещо лоялно, чисто, честно. Аз мисля, че тези съображения не са маловажни.

Ние поставяме в много неблагоприятно положение тези доброволни хора, които дадоха доброволно лептата си за държавата, отколкото онези, които сега задължаваме да дадат лептата си. Мене ми се чини, че това е погрешно, г-н министре на финансите. В туй отношение трябва да се направи друго. Смятам, че не са пресилени аргументите, които ви давам.

Идвам на втория въпрос. По него г-н министърът на финансите, мисля, не ще намери, че мисля криво. В първата реч, когато говорих по принцип, поддържах, че трябва да е определена сумата на заема, който се прави. Аз не знам досега да е правен заем, на който да не е била определена сумата. Първият заем, доброволният, първоначално беше определен на 5 милиарда лева, а по-дир го увеличихме на 7 милиарда лева. Всички заеми, които се сключват, имат определена цифра. Народното представителство иска да знае какви са нуждите на държавата, как ги преценява съответният министър и в кръга на тези нужди, определени в една цифра, народното представителство гласува заем. При изменението, които са направени, при оценките, които са предвидени за имотите, което разбираме е, че по този заем няма да се получи по-малко от 30 милиарда лева. Министрите на финансите имат все един навик: когато убеждават, те винаги казват, че малки суми ще постъпят, а в края на краищата все се реализират големи суми. Аз не ги обвинявам за това, че реализират по-големи суми, но ние сме народни представители и се питаме: защо да не се определи сумата на този заем? Ако държавата има нужда от 20 милиарда лева, да бъде 20 милиарда лева; ако има нужда от 15 милиарда — да бъде 15; ако има нужда от 30 — да бъде 30. Защото, колкото повече пари се дават на финансовия министър, толкова ръката му е по-широка и разходите стават винаги безконтролни. Каквото ще да ни казва министърът на финансите, това е истината. Ние даже без толкова много пари от заеми доста много разничаваме, а когато имаме повече, още повече ще разничаваме. Какви последици може да има, ако се определи цифрата на заема? То е, че ако сумата на заема е по-малка, ние ще можем да премахнем някои от неговите тежки условия. Например вместо да вземаме двойно емлячната оценка на имотите, ще я вземем в един размер. Ако виждаме, че за някои този заем е тежък — например за онези, които имат недвижими имоти, а нямат средства, за да платят — ще облекчим и тях и законът ще се да стане по-лек, отколкото е сега. Следователно необходимо е да се определи сумата на заема, от която има нужда министърът на финансите.

Аз няма да засегна други въпроси, които не са за третиране тук. Например, че е опасно да се представя днес българският народ толкова богат, та държавата може да събира 30 милиарда лева от спестяванията му.

Прибирането на част от банкнотите — това е втората цел на г-н министъра на финансите. Да се намали банкнотното обращение е може би основателно, но не може да се отиде до такива размери, парите в България да останат толкова малко, че да се затрудни стопанският живот, размяната и производството, за които са нужни пари. Няма защо държавата да се представя, че държи в ръцете си половината от парите на целия народ. Това е опасно. Когато народът е силен и богат, държавата винаги може в даден момент да иска от него част от средствата му, но тя не може да иска да вземе всички средства на народа си, да го обедни и да смята, че народът е богат, защото държавата разполага с повече милиарди.

Вие трябва да знаете, че ние разходвахме досега много милиарди, голяма част взети от заеми, за които плащаме и ще плащаме лихви. 1—1½ милиарда лева ще легнат върху бюджета и от този заем. Аз имам опит от миналото и зная тежки години, когато ние разходвахме милиарди и милиарди, получени от заеми, лихвите на които трябваше да плащаме по-после, и бюджетът на държавните дългове постоянно се увеличаваше. За щастие сега ние сме по-нашироко, но ще дойдат дни, когато ще бъдем по-натясно. Аз съм живял в такива години, когато цялата благодат, която сме мислили, че можем да получим от такива заеми, е рухвала.

Ето защо аз моля г-н министъра на финансите да определи сумата на този народен заем. Аз мисля, че той може да направи това, както го направи при другия заем, защото иначе ще бъде много тежко. Вие, г-н министре, казахте, че ще бъде тежко, особено за селата, но аз мисля, че няма да бъде по-малко тежко и за градовете, когато вземате за база двойната емлячна оценка на имотите. Вярно е, че стойността на недвижими имоти в София се покачи много, но кой продава? Никой. Знаете, че покупки-продажбите са забранени. Поради това недвижимите имоти, като капитал, са една фикция, не представляват ликвиден капитал, не можеш да ги продадеш, за да вземеш пари. А ние в закона казваме, че емлячната оценка се удвоява. Ако имотът има емлячна оценка 1.000.000 лв., удвоява се на 2.000.000 лв. В София и в други градове има хора, които преди 20-30-40 години са си направили една къща за 50-60 хиляди лева и днес стойността на къщата е стигнала 1.000.000 или 2.000.000 лв., обаче сега те нямат средства да платят вноските по заема. Ако оценката на къщата се прави с оглед на получаваните наеми, на доходността, тогава е друго. Но има много имоти, които са недоходни и ще бъде много тежко за техните собственици да платят вноските си, понеже нямат пари. Вярно е, че законопроектът е поправен в смисъл, че вноските по заема могат да се изплащат и с облигации. Не зная дали по закона ще се дават улеснения на гражданите, които нямат пари, да сключват ипотеки, за да си внесат вноските по заема, но ако им се правят такива улеснения, аз питам: ще плащат ли те разните такси, мита и други разходи по сключването на ипотеките? Ами че ако плащат разходите по ипотеките, това ще бъде много обременително за тези, които ще сключват ипотеки.

Еню Клянтев: Това е много важен въпрос.

Никола Мушанов: Тогава на какво ще заприлича тази работа! Вие знаете как се прави ипотека. Това ще породи голямо негодуване наред между гражданите. В такъв случай би трябвало да кажете поне, че тия лица се освобождават от всички такси, мита и други разходи по ипотеки, които ще сключват.

Заклучавам. Аз мисля, г-н министре на финансите, че народният заем ще Ви даде много пари, макар да е разсрочен. Но не са сега времената да искаме народът ни да обеднява, а държавата да събира по-голямата част от парите на народа си.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър Добри Божилов: Г-да народни представители! Аз използвам думите, казани от г-н Мушанов, за да дам допълнително някои осветления, във от тия, които дадох при първото четене на законопроекта, като някои от тях набързо само ще припомня.

Г-н Мушанов постави два въпроса. Втория му въпрос ще разгледам най-напред, като по-важен. Той каза: какъв е този заем, на който ние не знаем сумата, защо правителството не си направи една програма, да каже колко пари иска и съобразно с това да определи базата за участието в заема? Г-н Мушанов мисли — аз вярвам — добросъвестно, че заемът щял да даде 30 милиарда лева. Ако това беше възможно, да се определи сумата, бихте били уверени, г-н Мушанов, че то щеше да бъде направено. Но ако вземете всички закони за задължителни заеми във всички страни, Вие в никой закон няма да намерите фиксирана сумата на заема, защото някой управник не може да има точна статистика за недвижимите имоти, за капиталите, за стоките и за всичко, за да може да знае каква е общата маса, първо, и, второ, няма такава статистика, според която да се знае как е разпределено това богатство, за да може, държейки сметка за принципа на социалната справедливост, който се прокарва — всеки гражданин да плати според имуществото си — да се изчисли кой в коя категория ще попадне и каква сума ще трябва да внесе. Следователно ясно е за всички ви, че е невъзможно предварително да знаем каква сума ще се получи от този заем.

При приемането на законопроекта на първо четене аз казах, че, според възможните изчисления, които могат да се направят с най-голяма вероятност, въз основа на статистиката, която имаме, коя от по-рано, коя от по-късно, държейки сметка за нашата стопанска структура, заемът ще ни даде приблизително една сума 12—15 милиарда лева, не повече.

Г-н Мушанов зададе и друг въпрос: кажете, казва, колко пари ще ви трябва? Кажете ми Вие, г-н Мушанов, за да Ви отговоря! Кой може да знае и кой може да каже как ще се развият работите, как ще се развият събитията? И защото не знаем, затова именно в чл. 7 на законопроекта е казано, че ако получената сума не бъде необходима, правителството си запазва правото с предизвестие от един месец да конвертира предварително заема без всякакъв срок и да го върне. Такива са времената, които преживяваме, че никой не може да знае ще имаме ли нужда или няма да имаме нужда от повече пари и, ако имаме нужда, от каква сума и за колко време. Обстоятелствата в този момент са такива, г-н Мушанов, че не позволяват да отговоря на този Ви въпрос.

Никола Мушанов: Знаете ли някъде случай, държавата да е върнала предсрочно заем?

Министър Добри Божилов: Зная. Ако искате да знаете, без да се вдига много шум и без да го разправяме, аз направих някои конверсии по вътрешния заем от 8.600.000.000 лв. Където имаше бонусе, аз ги конвертирах: ще плащаме 5% лихви за 15 години, вместо 6% за 7 години, както беше. Няма защо обаче да трябва това и да го разправяме.

Никола Мушанов: Конвертирахте вътрешния заем?

Министър Добри Божилов: Да, да. — По-нататък, по първия въпрос, който постави г-н Мушанов и по който е направено нещо в комисията. Той иска цялата номинална сума, която е записана по досегашния 5% вътрешен заем, да бъде спаднала от задължителната сума за записване по новия заем, а не да се спада само задължително записаната по първия заем сума от масата, която трябва да се плаща от сегашния народен заем. Г-н Мушанов отсъствуваше, когато аз говорих при първото четене на този законопроект, обаче разбирам, че той е чел стенограмата и е разбрал, че аз поддържам гледището, че в такъв случай ще стане спекула и че технически това е невъзможно. Защо? Защото по предвидения заем е подписана сумата 8.600.000.000 лв., обаче от тях автономните и обществените учреждения са записали близо 5 милиарда лева, а задължителната част по заема, именно 15%, върху резервите на акционерните дружества и 5% върху капиталите на тия, които водят търговски книги, физически лица или събирателни и командитни дружества, заедно със сумата, записана доброволно, възлиза всичко на всичко на 3.600.000.000 лв.

Най-вероятното предположение е, че произведението от новия заем няма да бъде повече от 15 милиарда. Ако възприемем туй, което г-н Мушанов препоръчва — да спаднем от този заем цялата сума, дадена досега по първия заем, 8.600.000.000 лв. — тогава ще става въпрос за 6—7 милиарда лева от новия заем — една незначителна сума, която не оправдава правенето на този заем. Освен това никой не е забранил на автономните и обществени учреждения, ако намерят, че е в техен интерес, да пуснат на пазара — там ще бъде спекулат, там ще бъде освобождаването от втория заем — част от облигациите по първия заем, да ги продават на някои лица, когато те потърсят облигации от първия заем, за да запишат суми за

втория заем, защото признавам, че вторият заем е при по-тежки условия. Когато аз направих паралел между двата заема, изтъкнах, че първият заем е по-лек от втория — първият е за 15 години, а вторият е за 25 години. Облигациите по първия заем са „на преносител“ — всеки, който поиска, може да получи срещу тези облигации 80% от стойността им при 5% лихва — а облигациите по втория заем са поименни. Вторият заем цели едно блокиране на излишната покупателна сила, за да не стават ония лудории, в кавички, за които тук много се говори. Това е много важно. По тези съображения безспорно новият народен заем е по-тежък от първия. Но и по народния заем е предвидено за тези, които имат нужда от пари, да им се правят улеснения, като им се дава разрешение за прехвърляне или залагане на облигациите, при преценка.

Не зная дали г-н Дочо Христов в момента е тук, в залата — нека ме извини, че ще си послужа с неговото име — но зачера той ми каза: „Г-н министре! Собственичката банка ще даде съобщение, че всеки, който има нужда от пари за записване по новия народен заем, може да дойде в банката да му дадем облигации, без да му искаме поръчители и ипотека, ще му дадем облигации в размер 100% от сумата, която му трябва“. При тези улеснения, които ще се дават на гражданите, изключени са тези трудности, които се изтъкват тук.

Аз изтъкнах няколко пъти, г-н Мушанов, че това е първото мероприятие от този род в нашата страна, че ние сме млада страна, с добро бъдеще, която ще има нужда занапред да се развива, да се благоустроява, да засили индустрията, производството си и т. н. и следователно най-главната наша цел при прокарването на този заем — в който, както казах, ние влягаме само една предвидливост и предпазливост — е да бъде възприет той колкото се може по-леко, по-безболезнено от народа. Защото аз зная много добри принципи и много добри системи, които са се компрометирвали у нас само затова, че са се правили опити да бъдат прилагани безогледно и преждевременно. Аз ще ви спомня в това отношение само опита на покойния министър на финансите Турлаков с прогресивно-подходящия данък. Какъв хубав социален принцип, каква хубава система се прокарваше, но тя се окарикатури и компрометира от самото начало, защото не беше добре организирана, не беше добре обмислена.

Най-голямото желание на правителството в сегашния случай е да прокара този заем най-безболезнено, с всички улеснения. И затуй, г-н Мушанов, вие основателно и добросъвестно казвате: дайте да спаднем всичко, което е записано по първия заем, от това, което се следва да се запише по втория заем. Уверявам ви, г-н Мушанов, че при мене има над 300 искания и препоръки по народния заем — когато се заговори за нещо ново, дават се разни идеи и препоръки. Обаче искането, с оглед на първия заем, е само в този смисъл, записаното да се декларира втори път. Искане се спестяват, сиротските влогове и записаните суми по досегашния вътрешен заем от 5% да не влизат в масата на задължителното записване по новия заем, което ние възприехме за облигациите по вътрешния заем.

Искам да ви кажа още две думи, г-н Мушанов, и по казаното от вас, че не знаете да е правен заем, без да е определена сумата му. По целия свят всички задължителни заеми върху имотното състояние са правени така, без да е определена сумата, защото технически е невъзможно предварително да се фиксира сумата. За предварително знание на сумата, както ви обясних, и дума не може да става. Но нека вземем първия, вътрешния 5% заем. Определена ли беше сумата по него? Определена беше на 1.800.000.000 лв. След това го увеличихме с 2.000.000.000 лв. и стана 3.800.000.000 лв., а след това тук се гласува, че заемът остава с неопределена сума и се възлага на Министерския съвет, съобразно условията и обстоятелствата, да прекрати записванията по заема, когато намери за нужно. И в миналото е имало такива случаи. Такъв заем, с неопределена сума, беше народният заем от 1921 г., пак през времето на покойния министър на финансите Турлаков, който заем, за съжаление, въпреки всички агитации и всичкото канене на земеделското население, чиниовничеството и т. н. да записва суми, даде всичко 120.000.000 лв. Психологически моментът ли не беше добре избран, съзнание ли нямаше — не зная, обаче този народен заем тогава даде една сума, която просто никой не можеше да предположи, че ще се получи, ба! да беше определена сумата по заема.

С тези няколко осветления аз смятам, че отговорих изчерпателно и на трите въпроса, които г-н Мушанов ми постави. (Ръкоплескания)

Никола Мушанов: Ами да кажете нещо по въпроса за митата, таксите и въобще разходите по сключването на ипотеки?

Министър Добри Божилов: Няма да става нужда от такива мита и такси, няма да дойде до такива мита и такси.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще гласуваме. Който приема заглавния и чл. 1 на законопроекта, както се доклажда, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 2. Заемът ще носи 5% годишна лихва, платима годишно с купон или по сметка. Погасяването на заема ще се извършва в срок от 25 години, начинаей от 1 октомври 1944 г., чрез годишни тегления по жребие при равни годишни вноски, съдържащи лихвата и погашение. Първото теглене ще стане на 1 септември 1945 г. Падежът на първия купон ще бъде на 1 октомври 1945 г., когато ще се плати и първото погашение на заема.

Лихвата на сумите, внесени до 1 октомври 1944 г., ще бъде проета и ще се плати наведнаж.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 3. Срещу участието в заема се издават поименни облигации или по желание поименни удостоверения, заместващи облигациите.

Облигациите ще бъдат в стойности, определени в хиляди лева. Текстът и формата им, както и отделните стойности, ще се установят от министъра на финансите.

Прехвърлянето и залагането на облигациите може да става само с разрешението на министъра на финансите или на упълномощено от него длъжностно лице.

Неизлезлите в погашение облигации се приемат без ограничение, по номиналната им стойност, за залог и гаранции във всички предвидени от законите случаи, както и вместо портфейл и суми по чл. 4, алинеи първа и втора, и по чл. 10 от закона за защита на спестовните влогове при частните банки.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 4. Облигациите и купоните се освобождават от всякакви сегашни и бъдещи данъци, такси и гербов налог.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 5. Купоните с изтекъл падеж и изтеглените в погашение облигации ще се плащат от Българската народна банка.

Изплащаните купони и облигации ще се изпращат от Българската народна банка на Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове, която следи за редовната служба по заема.

Представените за изплащане облигации трябва да бъдат придружени с всички купони, падежът на които не е настъпил на определената за плащане дата. Стойността на представените купони се спада от капитала, който следва да се изплати на притежателя.

Непредставените за изплащане купони в продължение на 5 години от деня на падежа им се покриват с давност в полза на държавното съкровище. Този срок за погашение облигации е 15 години.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 6. Необходимите кредити за изплащане на погашенията и лихвата по заема се предвиждат всяка година в бюджета на Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 7. Държавата може да изплати предсрочно този заем по номиналната му стойност винаги, когато намери за добре, с предизвестие от един месец, публикувано в „Държавен вестник“.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Глава II

Участие в заема

Чл. 8. Задължени са да вземат участие в заема при условията на дялове II и III от закона:

1) физическите лица, български поданици, които имат местожителството или местопребиваването си в страната или в чужбина; имуществата на членовете на семейството се събират в едно и общата стойност се взема като основа за определяне участието в заема. Под семейство се разбира съпругът, съпругата и непълнолетните деца към 31 декември 1942 г.

2) юридическите лица, които имат седалището си в България, както и клоновете на чуждестранните дружества.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 9. Дружествата в ликвидация (съдебна, доброволна, обществена и пр.), както и дружествата в предпазен конкордат участвуват в заема като всички редовно работещи дружества. Обявените в несъстоятелност физически и юридически лица не участвуват в заема.

Ако едно юридическо лице премине в ликвидация по каквато и да е причина, за неплатените вноски отговарят ликвидаторите и

лицата, упоменати в постановленията на глава VII от закона за събиране на преките данъци и по реда на същия закон до размера на събраните суми.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 10. Имуществото на съпругата се прибавя към това на съпруга, освен ако те живеят разделено, по причина на бракоразводен процес, заведен преди 1 януари 1943 г. Съпругът и съпругата отговарят солидарно за вноските, всеки до размера на своето имущество.

Имуществото на непълнолетните деца се прибавя към имуществата на родителите.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 11. От участието в заема са освободени:

1) всички държавни и държавно-автономни предприятия и фондове, държавните банки, Българската държавна лотария, участието на държавната в смесените предприятия, общините и предприятията им (респективно участията им в тях), училищните настоятелства и гарнизонните офицерски и подофицерски събрания;

2) дружествата, сдруженията, фондациите и касите, упоменати в чл. 2, т. 1, на наредбата-закон за данъка върху приходите.

3) чуждите държави за имуществата им в страната, техните училища и техни мисии в страната, дипломатическите им представители и консулски агенти и персоналет на признати чуждестранни мисии.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„ДЯЛ II

ОСНОВА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ УЧАСТИЕТО В ЗАЕМА

Глава I

Общи разпоредби

Чл. 12. Участието в заема на физическите и юридически лица се определя от големината на имотното им състояние.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 13. Физическите лица със свие и на семейството си нито имущество до 100.000 лв. включително се освобождават от участието в заема чрез имуществото си и не са длъжни да подават декларации, предвидени в чл. 23 от настоящия закон.

За чисто имущество се счита общото движимо и недвижимо имущество, включително застраховките за живот, като от тези активи се спадат доказаните дългове.

Не се включват в имуществото: 1) покъщнината, мобилировката, нажитите, облеклото, предметите на изкуството, предмети с археологическа стойност и библиотеките, доколкото не са обект на търговия; 2) домашните птици, дребният земеделски инвентар, кошерите и наличните земеделски произведения за семе и изхранване; 3) пожизнените ренти и пенсияте; 4) облигациите от 5% вътрешен държавен заем от 1941 г. за народната отбрана.

Имуществото на събирателните дружества и на командитните дружества без акции се причислява, съответно на участието, към онова на всеки съдружник.

Имуществото, което е обременено с плодopolзуване, се счита за такова на собственика. В случай че плодopolзувателят откаже, при поискване от собственика, да му авансира безлихвено необходимата за внасяне на заема сума, съответстваща на стойността на имота, собственикът има право да отчужди или заложи предмети или части от това имущество.“

Един народен представител: Г-н министре! Бижутата изключват ли се или се включват?

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Не се включват. Бижутата, скъпоценностите, пръстените, обикните не се включват.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 14. Като дългове, които подлежат на спадане от имуществото, се считат ония, за които лицето е отговорно като пряк длъжник. Ако то е привлечено да отговаря наред с други лица за един дълг, от имуществото му може да се спадне само принадлежащата се нему част.

Не се считат за дългове по-специално:

а) семейно-правните задължения за периодична издръжка;
б) основният капитал на акционерните дружества, дружествата с ограничена отговорност и кооперациите;
в) резервите им.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 15. Българските поданици, живущи в България или в чужбина (чл. 8, т. 1), включват в имуществото си и онова тяхно имущество, което се намира в чужбина.

Това предписание важи и за юридическите лица, имащи седалището си в България.

Забележка. Алинея първа не се прилага по отношение на преселниците по силата на Крайовския договор българи от Румъния. На последните ще се удържа, при изплащането от Българската народна банка на суми, произлизащи от трансфера на леи, получени от ликвидирани на техните имущества в Румъния, една част, изчислена степенувано, което се предвижда в дял III. Така удържаните им суми ще се изплатят с облигации от заема.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Глава II

Правила за оценка на имуществото

Чл. 16. Сградите с местата, с изключение на изброените в чл. 3, точка „и“, на наредбата-закон за данък върху сградите-постройки, се оценяват по оценката им по закона за данъка върху сградите, като тази оценка се удвоява.

За недовършените и неоценени до 31 декември 1942 г. сгради за оценка се взема коstumатата стойност на мястото и постройката на 31 декември 1942 г., увеличена с 50%.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 17. Полските имоти се оценяват по последната оценка, която имат съгласно чл. 5, буква „а“, от закона за данък върху имоти, придобити по безвъзмезден начин, като тази оценка се удвоява.

За имотите в присъединените през 1940 и 1941 година земи оценката не се удвоява.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 18. Стоките, вземанията и дълговете се вземат по стойността им в баланса на 31 декември 1942 г. Същото важи и за другите неупоменати в тази глава активи и пасиви.

Машините и всички съоръжения към тях се оценяват по покупната им фактурна стойност.

Държавните ценни книжа се вземат по тяхната стойност към 31 декември 1942 г., определена от Министерството на финансите.

Акциите и дяловете, както и останалите ценни книжа, се вземат по декларираната от съответните предприятия стойност, определена съобразно оценките по този закон.

Всички акционерни дружества, командитни дружества с акции и кооперации са длъжни до 15 май 1943 г. да определят вътрешната стойност на акциите и дяловете си към 31 декември 1942 г. и да я обявят до същата дата в „Държавен вестник“, за да послужат за деклариране на притежателите на акциите и дяловете.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 19. Оценките на добитъка, едър и дребен, и на едрия земеделски инвентар се определят с наредба на Министерския съвет.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 20. По застраховките за живот се декларираат вносните от лицата до 31 декември 1942 г. включително застрахователни премии, намалени с 20%.

Не се декларира застраховките за живот, по които са внесени премии до горната дата само за първите три години или за по-малък период от време.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 21. За лицата, задължени да водят търговски книги, се взема за основа имущественото състояние по баланса за 31 декември 1942 г., коригиран съгласно предписанията за оценка по настоящия закон.

За лицата, които не са задължени да водят търговски книги, се взема също за основа състоянието на имуществото към 31 декември 1942 г.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„ДЯЛ III

Размер на участието в заема

Чл. 22. За физически лица участието им в заема се пресмята по следната

ТАБЛИЦА

в процент от стойността на чистото имущество					
Имущество	лева	%	Имущество	лева	%
до —	100.000	—	2.000.001 —	4.000.000	4.5
100.001 —	300.000	2.—	4.000.001 —	7.000.000	5.—
300.001 —	500.000	2.5	7.000.001 —	10.000.000	5.5
500.001 —	700.000	3.—	10.000.001 —	20.000.000	6.—
700.001 —	1.000.000	3.5	20.000.001 —	50.000.000	7.—
1.000.001 —	2.000.000	4.—	50.000.001 —	нагоре	8.—

Обяснителна бележка. Пресмятането по таблицата е степенувано. За всяка част от имуществото се изчислява предвиденият процент за тази част (например за частта от 1.000.001 до 2.000.000 лв. се следва 4%, или за тези 1.000.000 лв. участието ще бъде 40.000 лв.).

Многодетните семейства с повече от 3 деца и с имотно състояние, преценено по правилата на настоящия закон, до 3.000.000 лв., записват с 30% в по-малко от следуемите се по таблицата суми.

За юридическите лица, с изключение на събирателните дружества и на командитните дружества без акции, участието им в заема, е оглед на имуществото им, съставлява 2% от чистото им имущество.

При изчислението на вноската за участието в заема сумите до 500 лв. не се вземат под внимание, а ония от 501 до 1.000 лв. се закръгляват на 1.000 лв.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„ДЯЛ IV

Внасяне на сумите по заема

Чл. 23. Сумите, които всяко лице, физическо или юридическо, е задължено да внесе по заема, се внасят в данъчното управление, а там, където няма такова — в общинското управление на 5 равни вноски, в следните срокове: до 20 юни 1943 г., до 20 юли 1943 г., до 20 октомври 1943 г., до 20 февруари 1944 г. и до 20 юни 1944 г. включително. Министърът на финансите може да нареди за някои населени места сумите по заема да се внасят в Българската народна банка или в пощенската чекова служба.

Едновременно с внасянето на сумата за първия срок се подава декларация по образец, определен от министъра на финансите, като ония вносителите, които са задължени да водят търговски книги, са длъжни да приложат и по един препис от баланса си за 31 декември 1942 г.

За акции и дялове, чиято вътрешна стойност не е станала известна на деклараторите до края на първия срок, се допуска допълнително деклариране до края на следващия срок, като същевременно се внасят съответните 2/5 части от разликата в повече от участието в заема без глоба и без лихва за закъснение.

Подаването на декларациите и вноските на семейството се извършват от главата на същото, а в негово отсъствие — от съпругата или най-възрастния член.

Наследниците на лицата, починали между датата на влизане закона в сила и 20 юни 1943 г. включително, са длъжни да подадат декларация в двумесечен срок от датата на смъртта на наследодателите им.

Когато е декларирано общо семейно имущество, облигациите срещу внесените суми се издават на името на членовете на семейството пропорционално на тяхното собствено имущество при съответно окръгляване на сумите в облигации. В подадената декларация деклараторът посочва поотделно имуществото на всеки от членовете на семейството, както и дяловете им в облигации.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

Чл. 24. При внасяне, късно внасяне, недеklarиране или при неправомерно изчисление от задълженото лице на сумите по заема се прилагат разпоредбите на закона за събиране на преките данъци, доколкото те не противоречат на разпоредбите на настоящия закон. Отстъпка за предплатени вноски не се прави.

При продажби на недвижими имоти данъчната власт следи за обезпечаване внасянето на дължимите суми по заема и не издава бирническо удостоверение, докато не бъдат изплатени за дължимите вноски и обезпечени предстоящите.

За неподдаване на декларация от лице, което е било длъжно да подаде такава по този закон, се налага на виновното лице 20% глоба върху дължимата вноска по заема, като глобата се плаща зведно

със съответните вноски. Тази глоба се плаща независимо от дължимата лихва за закъснение по следващата алинея.

Когато: 1) не е подадена никаква декларация, но се установи, че лицето е следвало да подаде такава и да внесе сумата по заема; 2) е подадена декларация, но лицето е декларирало по-малко имущество от действителното; 3) е подадено декларация, но не е внесена в срок, която и да е било от частите на декларираната вноска по заема; за всяка закъсняла вноска или част от нея се плаща лихва за закъснение 1% месечно, съгласно закона за събиране дребните данъци.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 25. Невнесени в сроковете суми по заема от задължените лица се събират принудително.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 26. Проверката за правилността на изчислените от вносителите размери на сумите, които трябва да внесат по заема, както и откриването на онези лица, които са се отклонили да направят вноски по заема, се възлага за градовете — на данъчните органи, а за селата — на общинските органи.“

Нарушенията се констатира с акт, по който нарушителите са длъжни в 14 дни да дадат възражения си. След изтичане на срока на даване възражения се следва процедурата по наредбата закон за данъка върху приходите. Издадените постановления в размер до 5.000 лв. включително не подлежат на никакво обжалване.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„ДЯЛ V Разни разпореджания

Чл. 27. Всички държавни и обществени учреждения и всички частни предприятия и лица са длъжни да дават незабавно на данъчните и общинските органи, натоварени с проверката на декларациите, исканите сведения за имотното състояние на задължените да участвуват в заема лица.

За неспазване на това задължение виновните се наказват с глоба от 100 до 10.000 лв., а служебните лица в държавните и общинските учреждения — дисциплинарно.

Констатирането на нарушенията става с акт от съответния данъчен орган, а глобата се налага с заповед от министъра на финансите, която не подлежи на обжалване.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 28. При поискване от данъчната власт задължените да участвуват в заема лица са длъжни да представят номерически списък на притежаваните от тях ценни книжа (акции, облигации, бонове, скровищни свидетелства и други подобни), както и да дават всички искани им сведения във връзка с проверката.“

При проверките си данъчните органи могат да извършват такива по отношение на поименните ценни книжа (или които ще бъдат превърнати в поименни) и по регистрите на съответните дружества.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 29. Общинските органи са длъжни да дават неотложно и безплатно, при поискване от задължените да участвуват в заема лица, сведения за стойността на недвижимите им имоти. Общинските органи в селата са длъжни да попълват декларациите на задължените да участвуват в заема лица. Застрахователните предприятия, каси и други подобни са длъжни да дават своевременно исканите от задължените да участвуват в заема лица сведения за застраховките им и други подобни.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 30. Имотите на лица от еврейски произход, подлежащи на отнемане било поради отчуждаване, било поради конфискация, макар и да не са още отнети, не се считат за техни имущества. Облигациите, които ще получат срещу имотите си, не се считат за имущество, което се взема за основа за участие в заема.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 31. Недвижимите имоти, по които се води съдебен спор, ще се декларират от собственика по нотариалния акт, а ако няма такъв — от фактическия им владетел.“

Движимостите и сумите и други, за които се води съдебен спор, ще се декларират от лицата, в които се намират.

Недвижимите имоти, продадени с частен акт, които са се намирали на 31 декември 1942 г. във владение на купувачите, се включват в имуществото на купувача и се декларират от него.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 32. При случаи, непредвидени в този закон, както и в случаи, при които биха се явили затруднения за финансовата власт, неоправдаващи загубата на време и труд, дава се право на министъра на финансите да разрешава такива въпроси с оглед на едно разумно и целесъобразно уреждане.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 32, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 33. По въпросите, които ще се повдигнат във връзка с прилагането на закона, дава мнение комисията по чл. 118 от наредбата закон за данъка върху приходите, засилена с главния директор на държавните дългове или неговия заместник.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 33, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 34. За прилагането на този закон и за улесняване чрез кредит ония лица и предприятия, които не разполагат с ликвидни средства, за да направят своевременно припадащите им се вноски по заема, ще се издаде наредба, одобрена от Министерския съвет.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 34, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектът е окончателно приет. (Ръкоплескания. Министър Добри Божилов благодари с поклони на г-да народните представители.)

Преминаваме на следващата точка, седма, от дневния ред:

Второ четене на законопроект за изменение и допълнение на закона за временната трудова повинност.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

**„ЗАКОН
за изменение и допълнение на закона за временната трудова повинност“**

§ 1. В чл. 3, след т. 7, се прибавя нова т. 8, със следното съдържание:

Участниците във войните на фронта — след навършване на 43-годишна възраст, ако са редовни членове на Общия съюз на записното войнство.

В същия член забележка I се изменява така:

Трудовите войници, взети за 8, съответно за 12 месеца, които отбиват службата си с прекъсване или без прекъсване, се освобождават от временна трудова повинност само за годината, през която са навършили напълно службата си.

В същия член, след забележка I, се прибавят следните нови забележки:

За забележка II. Служилите по-малко от 6 месеца военна или трудова служба не се освобождават от военна трудова повинност.

За забележка III. Имащите право на освобождаване от временна трудова повинност са длъжни да го докажат до 30 ноември същата година, след което, ако не сторят това, откупите им се събират на общо основание.

За забележка IV става забележка IV.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавие и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 2. Чл. 7 се изменява така:

Всяка година най-късно до 31 декември общините изготвят списъци на лицата, подлежащи на временна трудова повинност през следващата година. Общините, които водят картотека, не изготвят тези списъци, но са длъжни да имат съответно попълнен опис на картотеката, в която се поставят и картоните на всички внозаписани.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 3. Чл. 12 се изменя така:

Отработването на временната трудова повинност става лично и трае непрекъснато 10 дни всяка година. Лицата, които се явяват на работа с кола, работят пет дни. Записаните в общините като крайно бедни работят като пешаци пет дни.

Отработването трябва да стане до 30 ноември. В селата отработването е задължително за всички, с изключение на лицата, упоменати в чл. 16, и на определен от общинския съвет процент от подлежащите на временна трудова повинност, на

които ще се разреши да се откупят, ако сторят това до датата на започване работата от смяната им. От това право се ползват преди всичко неспособните за умствен и физически труд, които имат доход, а след това трудоповинничарите, които са предявили първи исканията си за откупуване.

За довършване на работи, които не търпят отлагане, подлежащите на временна трудова повинност могат да бъдат свикани и на извънредна временна трудова повинност не повече от 10, съответно 5 дни през годината. Свикването става по решение на общинския съвет, одобрено от министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

При бедствия: бури, наводнение, пожари, заснежавания на пътища и др., населението може да бъде свикано на извънредна трудова повинност не повече от 10, съответно 5 дни през годината. Свикването става по решение на общинския съвет, одобрено от областния директор.

Неявилите се на извънредна временна трудова повинност и в двата случая плащат откупа по членове 14 и 17, алинея трета.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 4. Чл. 13 се изменява така:

Отработването на временната трудова повинност става задължително в общината, в която подлежащият на временна трудова повинност е записан на постоянно местожителство. Това става задължително на датите, определени в годишния план.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 5. Чл. 14 се изменява така:

Подлежащите на временна трудова повинност, с изключение на посочените в алинея трета на чл. 12, могат, вместо да я отработят — да я откупят с пари.

Размерът на откупа се определя всяка година от Министерския съвет, в зависимост от плащаната средна надница за землени работи.

Чуждите поданици, подлежащи на временна трудова повинност, се откупват във всички случаи.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 6. Чл. 16 се изменява така:

Откупът е задължителен за всички служители и постоянни работници, подлежащи на временна трудова повинност, получаващи заплатата, надница или друго възнаграждение (на парче) от държавни, автономни, общински, обществени учреждения и частни предприятия — работилници, кредитни учреждения, митни, търговски фирми, индустриални заведения и др.

Удържането става на два пъти — през месеците май и юни. От постоянните и сезонни работници откупът се удържа през месеците октомври и ноември, ако дотогава не са отработили или платили.

Забележка. Постоянни работници, по смисъла на този закон, са тези, които имат работнически осигурителни книжки за участие при фонда „Обществени осигуровки“.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 7. Чл. 18 се изменява така:

Общините изразходват събраните от временна трудова повинност суми само за целите, определени в членове 1 и 15 на този закон, за покупки на строителни материали, инструменти и за организация на службите за временна трудова повинност в общините.

Разходването и отчитането на събраните откупи, лихви и недобори се извършва въз основа на протоколни решения на общинските управи, утвърдени от министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

Общините не издават удостоверения по чл. 92 от закона за свикване на преките данъци, без да е внесен откупът за временна трудова повинност.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 8. Чл. 19 се изменява така:

На служителите и работниците, упоменати в чл. 16, откупът се удържа при изплащане на заплатите и възнагражденията през указаните месеци и се внася в общината, в която се намира учреждението или предприятието.

На лицата, които служат или работят в тези учреждения и предприятия, а са записани на постоянно местожителство в други общини, откупът не се удържа от заплатите, а самите лица са длъжни да го внесат в общината, където са записани на постоянно местожителство. Внасянето на откупа тези лица установяват с квитанции, без каквито заплатите не им изплащат заплатите за следващия месец.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 9. Чл. 22 се изменява така:

Неудържаните до изтичане на определените срокове откупи се събират от виновните длъжностни лица, натоварени с удържането им: до 30 ноември с 10%, след това с 20% увеличение. Длъжностните лица могат да дият откупа от преките дължания, но без увеличението.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 10. В чл. 25 алинея първа се изменява така:

В края на всеки месец общините внасят всички събрани суми от откупи, недобори, лихви, закъснели вноски и увеличения на откупите за съхранение в Българската земеделска и кооперативна банка — сметка „Временна трудова повинност“ на общината и се изразходват за целите по реда, определен в чл. 18.

За ненавременното внасяне на тия суми виновните длъжностни лица плащат лихва 1.5% месечно върху закъснелите вноски.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 10, както се докладва от г-н докладчика, с промените, които са направени в комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 11. Чл. 26 се изменя така:

Контролните органи на временната трудова повинност са длъжни, поне веднаж в годината, да проверят делата и сметките по временната трудова повинност на всички държавни, общински, автономни, обществени и частни учреждения и предприятия. В случай на констатирани нарушения и нередовности тези органи съставят актове.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 12. Чл. 30 се изменява така:

Лицата, които претърпят злополука по време и по повод отработването на временната трудова повинност, освен пенсията, съгласно наредбата-закон за пенсията за инвалидност, получават и еднократна парична помощ от предвидените по бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството суми.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 13. Чл. 33 се изменява така:

Размерът на помощта и обезщетението се определя по реда, указан в закона за обществените осигуровки, а на пенсията — съгласно наредбата-закон за пенсията за инвалидност.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 14. Чл. 34 се изменя така:

По актовете, съставяни въз основа на чл. 26, министърът на обществените сгради, пътищата и благоустройството наказва провинените длъжностни лица с глоба до 2000 лв.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 15. Чл. 36. Сумата 10.000 лв. се заменява с 5.000 лв.

В същия член точка 3 се изменява така:

„не отбие временната си трудова повинност до 30 ноември.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 16. В чл. 37 точка 2 се изменява така:

„състави неточни, непълни или неверни списъци, сведения и други книжа по временната трудова повинност.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„§ 17. Чл. 38 се изменява така:

Предвидените нарушения по този закон се констатирант с актове, съставяни от контролните органи по временната трудова повинност и от общинските органи, натоварени с провеждането ѝ.

Актовете се съставят в присъствието най-малко на един свидетел и се подписват от съставителя и нарушителя. Отказът на нарушителя да подпише акта се отбелязва преди подписа на свидетеля.

Така съставените актове имат доказателствена сила до доказване на противното.

Съставяните актове, с които се констатирант нарушения по членове 34 и 35, се изпращат на министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството или на натоварено от него лице, за из-

даване наказателна заповед, а тези актове, с които са констатирани нарушения по членове 36 и 37, се изпращат на съответните околийски съдили за възбуждане на наказателно преследване срещу виновните.

Наказателните заповеди, издадени за нарушения по членове 34 и 35, подлежат на обжалване по реда на книга шеста, глава нета, от закона за наказателното съдопроизводство.

Наказателните заповеди за глоби до 500 лв. не подлежат на обжалване.

По делата, образувани въз основа на този закон, министърът на обществените сгради, пътищата и благоустройството се представлява от упълномощени от него длъжностни лица.

Председателстващ д-р Петър Кюсеиванов: Които приемат § 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектът е приет окончателно.

Г-да народни представители! Г-н министърът на просветата предлага да пререди дневния ред, като точка 11 стане точка 8, а точка 8 стане точка 11.

Които са съгласни с това предложение за пререждане на дневния ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминваме на точка единадесета, която става точка осма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за учредяване на фонд „Подпомагане на студентите в Университета „Св. Климент Охридски“.

Които са съгласни да бъдат прочетени само мотивите на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за учредяване на фонд „Подпомагане на студентите в Университета „Св. Климент Охридски“

Г-да народни представители! Вън от съмнение е, че грижите за нашето студентство представляват в пряк смисъл важен обществен и държавен въпрос. Страната и народът ни са заинтересувани сериозно, бъдещите ръководители на техните събини и утрешни участници в осигуряване на техния живот да бъдат добре подготвени, за да им служат както чрез професията си, тъй и чрез високо гражданско съзнание на дълг към родината.

За да се постигне това, необходимо е да се организира академическият живот и научната работа на студентите чрез обширни грижи за тях в материално, здравно, учебно и обществено отношение. Това се налага повелително от обстоятелството, че при сегашните условия на живот нашият студент е изоставен без надзор, ръководство и подпомагане, поради което пилюе своето време и сили през време на учението си и не сподрува да се подготви сериозно за това, което животът, обществото и държавата искат от него.

Голяма част от грижите за нашите студенти могат да се осъществят чрез учредяване на фонд „Подпомагане на студентите в университета „Св. Климент Охридски“, който фонд да обедини съществуващите досега при университета „Болнична каса“, „Фонд студентски дом“ и някои други фондове, образувани от дарения на частни лица, като се прибавят и някои нови приходоизточници. По този начин грижите за нашите студенти ще се организират върху една по-широка основа, за да обхванат всички страни от живота на българската академична младеж. С това се цели да се съдейства за цялостното формиране на тая младеж и от нея да се направи една несломима правствена опора за нацията и държавата.

Като имате пред вид горното, надяваме се, г-да народни представители, че ще одобрите предложението на вниманието ви законопроект, като гласувате за него.

Гр. София, 16 март 1943 г.

Министър на народното просвещение: проф. Борис Йоцов.“

(ЗАКНОПРОЕКТ

за учредяване на фонд „Подпомагане на студентите в Университета „Св. Климент Охридски“

Чл. 1. При Университета „Св. Климент Охридски“ се учредява фонд „Подпомагане на студентите“.

Тоя фонд е юридическа личност.

Чл. 2. Целта на фонда „Подпомагане на студентите“ е да създаде на студентите от Университета „Св. Климент Охридски“ благоприятни условия за научна работа и академичен живот.

За постигане на тая цел фондът подпомага студентите в следните четири насоки: материални, здравни, просветни и обществени грижи.

Чл. 3. Фондът черпи средствата си от:

1) задължителна за всички студенти семестриална вноска при записването им в размер на 100 лв. за студентите, записани като бедни, и 500 лв. — за всички останали студенти.

2) ежегодни помощи по бюджета на Министерството на народното просвещение в размер най-малко на 3.000.000 лв. и на Министерството на вътрешните работи и народното здраве — фонд „Обществено подпомагане“ — в размер най-малко на 2.000.000 лв.;

3) ежегодна помощ от „Фонда за научни цели при университетите“ в размер 10% от годишния му приходен бюджет;

4) 50% от изпитните такси на студентите;

5) доходи от недвижими имоти и дивиденди от капитала на фонда;

6) други помощи, дарения и пр.

Чл. 4. Приходите от недвижимите имоти на фонда, както и самите имоти, а така също и всички негови книжа и документи (чекови, срочни влогове, свидетелства, вносни листове) и други се освобождават от всякакви данъци, такси, гербов налог, мита, берии и други.

Чл. 5. Помощите, които фондът изплаща на студентите, се освобождават от каквито и да било данъци, такси, гербов налог, берии и други.

Помощите не подлежат също и на заповед.

Чл. 6. Капиталът на фонда се внася задължително в срочни и безсрочни влогове в Българската земеделска и кооперативна банка или в Пощенската спестовна каса, или се влага в доходни имоти и в облигации на държавни или гарантирани от държавата заеми.

Чл. 7. Бюджетът на фонда се изработва от управителния му съвет в края на всяка календарна година и се одобрява от академическия съвет на Университета „Св. Климент Охридски“.

Чл. 8. Фондът се управлява от управителния съвет, състоящ се от ректора и проректора на Университета и трима преподаватели, избрани от академическия съвет, всеки за срок от 3 години. Ректорът на Университета е по право председател на управителния съвет. Той може да делегира правата си на един от членовете на управителния съвет.

В края на всяка година един от тримата преподаватели в управителния съвет излиза по жребие от него и се замества с нов, избран от академическия съвет; излезлият член може да бъде преизбран.

Чл. 9. Приходите и разходите, упражнението на бюджета, делата и годишният отчет на фонда се проверяват от комисия в състав: един от членовете на преподавателската колегия при Университета, посочен от академическия съвет, един съветник от Софийската областна сметна палата и квесторът — началник на бюджетно-контролното отделение на Университета или негов заместник.

Резултатът от проверката на годишния отчет се докладва в академическия съвет и се одобрява от него. Отчетниците се отчитат пред академическия съвет и се освобождават от отговорност по доклад на контролната комисия.

Чл. 10. За прилагане на тоя закон се изработва особен правилник, който се одобрява от академическия съвет и се утвърждава от министъра на народното просвещение.

Чл. 11. Този закон отменя чл. 284 от закона за народното просвещение, закона за фонда „Студентски дом при Университета „Св. Климент Охридски“, както и разпоредбите на чл. 323, алинея трета, от закона за народното просвещение за образуване на фонд за даване премии на отличили се студенти.

Всячки имущества на „Студентската болнична каса“ и на фонда „Студентски дом при Университета „Св. Климент Охридски“ се прехвърлят на „Фонда за подпомагане на студентите“.

Чл. 12. По решение на академическия съвет прехвърлят се като отделни фондове към „Фонда за подпомагане на студентите“ и се управляват от него и съществуващите при Университета други фондове, които не са обособени като юридически личности или нямат определено от учредителите им предназначение, или имат предназначение, което съвпада с целите на „Фонда за подпомагане на студентите“.

Председателстващ д-р Петър Кюсеиванов: Които приемат първо четене законопроекта за учредяване на фонд „Подпомагане на студентите в Университета „Св. Климент Охридски“, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминваме на следващата точка, девета, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1943 бюджетна година.

Които са съгласни да бъдат прочетени само мотивите на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Моля г-н докладчика на финансовата комисия да прочете само мотивите.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1943 бюджетна година

Г-да народни представители! Както ви е известно, дейността на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни през последните няколко години се извънредно много разраства. Монополните артикули, с които по-рано тя търгуваше, се увеличиха през това време няколкократно, а всеки артикул донесе и едно общо увеличение на работата в дирекцията.

Поради разрастване дейността на дирекцията, ръководството и бе принудено да привлече на работа в дирекцията голям брой надничари, обаче трябва да се признае, че последните не са държавни служители по смисъла на чл. 1 от закона за държавните служители, нямат отговорността на последните, не се чувствуват здраво привързани към учредението и работата им не е резултатна, сравнително с тая на държавните служители.

Налага се прочее да се даде на дирекцията един нов кадър от щатен персонал, който, от една страна, да се натовари с непосредствената работа по администрирането на новите монополни артикули, а от друга — да направлява работата на необходимите нужните надничари, които са наети за отправление на общата служебна работа.

С изготвения законопроект за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1943 бюджетна година се предвижда един минимален брой ща-

тен персонал от 94 души, за който ще е необходим един кредит от 9.000.000 лв.

Горното като излагам, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате така изготвения и предложен ви законопроект, както и приложената към него обяснителна таблица.

София, март 1943 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1943 бюджетна година

Чл. 1. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по § 1 на бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1943 бюджетна година в размер на 9.000.000 лв., съгласно с приложената обяснителна таблица.

Чл. 2. Разходите по предметния допълнителен бюджетен кредит да се покрят от постъпленията, съгласно с чл. 8 от наредбата-закон за закупуване и износ на зърнени храни и чл. 3 от наредбата за разходите по бюджета на същата дирекция.

Обяснителна таблица

на допълнителния личен състав към бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1943 бюджетна година

Параграф	Брой на служителите по бюджета за 1943 г.	Разрешен кредит по бюджета за 1943 г.	Брой на служителите по доп. бюдж. за 1943 г.	Наименование на службите и длъжностите	Страници и № на таблицата	Месечна основна заплата едному	Годишна заплата едному	Искат се кредити за всички за 1943 г. за 9 месеца
II. ОТДЕЛ АДМИНИСТРАТИВЕН И ЗА СТОПАНСКИ ПРОУЧВАНИЯ								
Бюро картотека								
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
Служба стопански проучвания и информация								
	1			Преводач на два езика	11—91	4.600	55.200	41.400
Отделение постройки и поддържане дирекционни складове								
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	75.600
	5			Ръководители на служби	60—49	4.600	55.200	207.000
	8							374.400
III. ОТДЕЛ СЧЕТОВОДСТВО								
Отделение счетоводство								
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	75.600
Бюро банки								
	2			Счетоводители I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52800—62400	90.000
Бюро счетоводна кореспонденция								
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
	2			Счетоводители I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52800—62400	90.000
Бюро отчитане навла и превози								
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52800—62400	45.00
Отделение счетоводна контрола								
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	76.600
Бюро счетоводна контрола								
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
	2			Контрольори	49—22	4.200	50.400	75.600
	11							552.600
IV. ОТДЕЛ БЮДЖЕТО-КОНТРОЛЕН								
	2			Контрольори по отчетността III—I ст.	37—1	4.600—5.600	55200—67200	90.000
	2							90.000
V. ОТДЕЛ ЗЪРНЕНИ ХРАНИ								
Бюро статистическо								
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
Бюро наряди								
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
Отделение счетоводно								
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52800—62400	46.800
Секция покупки								
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
Бюро агенти и подпомагане								
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
Бюро дирекционни складове								
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400

Параграф	Брой на служителите по бюджета за 1943 г. г.	Разрешени кредити по бюджета за 1943 г. г.	Брой на служителите по доп. бюджет за 1943 г. г.	Наименование на службите и длъжностите	Страници и № на таблицата	Месечна основна заплата едному	Годишна заплата едному	Искан се кредити за всички за 1943 г. г. за 9 месеца
				Бюро изчисление лихви, магазинаж и комисиони				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52.800—62.400	46.800
				Секция продажби				
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
				Бюро изчисление бордера и мелничари				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52.800—62.400	46.800
				Бюро дирекционни складове и продажби на частни лица				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Секция дирекционни складове и продажби на частни лица				
	1			Счетоводител II кат., III—I ст.	12—123	3.200—4.200	38.400—50.400	37.800
				Секция държавни доставки				
	1			Счетоводител II кат., III—I ст.	12—123	3.200—4.200	38.400—50.400	37.800
	14			VI. ОТДЕЛ МАСЛОДАЙНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ И ВАРИВА				684.000
				Отделение покупки				
				Бюро слънчогледово семе				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Служба маслини				
	1			Началник на служба	60—36	7.000	84.000	63.000
	2			Началници склад I категория	59—14	4.400	52.800	79.200
				Служба ориз				
	1			Началник на служба	60—36	7.000	84.000	63.000
				Отделение счетоводно				
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	75.600
				Секция покупки				
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
				Бюро агенти, изчисления лихви, магазинаж и комисиони				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Секция агенти				
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52.800—62.400	45.000
				Бюро дирекционни складове				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Секция продажби				
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
				Бюро изчисление индустриалци, търговска дейност и подпомагане				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Бюро дирекционни складове и държавни доставки				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Секция дирекционни складове и продажба на частни лица				
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—123	3.200—4.200	38.400—50.400	35.000
	14			VII. ОТДЕЛ ТЕКСТИЛНИ ВЛАКНА				728.000
	2			Експерти I кат.	59—21	5.800	69.600	104.400
				Отделение памук, коноп и лен				
				Секция памук				
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
				Секция коноп и лен				
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
	3			Началници на складове II кат.	59—13	4.000	48.000	103.000
				Отделение предприятия				
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	75.600
				Отделение счетоводство				
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	75.600
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52.800—62.400	46.800

Параграф	Брой на службите по бюджета за 1943 г.	Разрешени кредити по бюджета за 1943 г.	Брой на служителите по общ. бюдж. за 1943 г.	Наименование на службите и длъжностите	Страница и № на таблицата	Месечна основна заплата одному	Годишна заплата одному	Искат се кредити за всички за 1943 г. за 9 месеца
				Секция покупки				
	1			Началник на секция	70—71	6.400	76.800	57.600
				Бюро авизиране				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Бюро клиенти, преходни сметки и др.				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Секция продажби				
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
				Бюро клиенти				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
				Бюро преходни сметки и др.				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
	1			Счетоводител II кат., III—I ст.	12—123	3.200—4.200	38.400—50.400	35.000
	16							778.400
				VIII. ОТДЕЛ ИНДУСТРИАЛНИ КУЛТУРИ И ОТПАДЪЦИ				
				Служба отпадъци				
	4			Експерти I катег.	59—21	5.800	69.600	208.800
				Служба счетоводство				
	1			Началник на служба	60—36	7.000	84.000	63.000
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52.800—62.400	46.800
				Секция покупки				
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52.800—62.400	46.800
				Секция продажби				
	1			Началник на секция	10—71	6.400	76.800	57.600
	1			Счетоводител I кат., III—I ст.	12—124	4.400—5.200	52.800—62.400	46.800
	10							527.400
				IX. ОТДЕЛ ТЪРГОВСКИ				
				Служба износ и масла				
	1			Началник на служба	60—36	7.000	84.000	63.000
	4			Началници складове I кат.	59—14	4.400	52.800	158.400
				Счетоводство				
	1			Началник на служба	60—36	7.000	84.000	63.000
	6							284.400
				X. ОТДЕЛ ИНСПЕКТОРАТ И КЛОНОВЕ				
	5			Инспектори IV—I ст.	8—31	4.600—6.800	55.200—81.600	265.000
	1			Стенограф I кат.	12—115	4.200	50.400	27.800
				Отделение клонове и представителства				
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	75.600
				Отделение инспектори и ревизори				
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	75.600
				Бюро подобрени семена				
	1			Началник на бюро	10—70	5.600	67.200	50.400
	1			Счетоводител II кат., III—I ст.	12—123	3.200—4.200	38.400—50.400	37.800
	10							
	—			Стажанти за инспектори	12—113	2.400	28.800	216.000
								758.200
				XI. ОТДЕЛ СЪДЕБЕН				
				Отделение наказателно				
	1			Началник на отделение	60—40	8.400	100.800	75.600
	1							75.600
				XII. СЛУЖБА КАСА				
	1			Началник на служба	60—36	7.000	84.000	63.000
	1			Касиер I кат., III—I ст.	9—37	2.800—3.800	33.600—45.600	34.200
	2							97.200
	94			A всичко за заплати				4.950.200
				За повишение за изслужени години, за преназначаване по-горен чин, степен и категория				949.800
				12-5% и 7-5%, всичко 20% за пенсионния фонд				1.180.000
				Всичко				7.080.000
				Намаление чл. 5 от закона за бюджета на държавата за 1935 бюджетна година				580.000
				Всичко				6.500.000
				8% данък занятие		520.000		
				5% върхнини				26.000
				Всичко				546.000
				Всичко				7.046.000
				Процентно възнаграждение за поскъпване живота и месечно възнаграждение за деца				1.954.000
				A всичко заплати по § 1 на бюджета				9.000.000

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат на първо четене законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1943 бюджетна година, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминуваме на следващата точка, десета, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за отстъпване от държавата на Съюза на македоно-одринските опълченски дружества в България държавен покрит недвижим имот, находящ се в София, ул. Московска № 23.

Които са съгласни да бъдат прочетени само мотивите на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете само мотивите.

Докладчик Димитър Марчев: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за отстъпване от държавата на Съюза на македоно-одринските опълченски дружества в България държавен покрит недвижим имот, находящ се в София, ул. Московска № 23

Г-да народни представители! Общозвестни и всепризнати са ролята и заслугите на българското доброволчество в героичната борба на народа ни за освобождение и национално обединение.

Чипровци, Ниш, Бузлуджа, Волът, Панагюрище, Клисурса, Батак, Перущица, Шипка, Сливница, Илинден, Шаркьой — имена светиня! — бележат светлия път на съзнанието у българина за доброволно служене на народ и родина от по-ново време, за да намерим в юначеството и хайдутството от по-старо време, възпети от националния епос, далечните прояви на същото съзнание за доброволна саможертва.

За да дадем външен израз, от името на почти обединеното ни днес отечество, на нашата признателност и почит към подвига и заслугите на героичното българско доброволчество от миналото, който да буди и в съзнанието на идните поколения готовност и възторг за доброволна служба за свободата, независимостта и обединителните идеали на народа ни, внасям, г-да народни представители, този законопроект за отстъпване от държавата на Съюза на македоно-одринските опълченски дружества в България държавния покрит недвижим имот, находящ се в София, ул. Московска № 23, за изграждане величествен „Дом-паметник“ на българското опълчение.

Гр. София, 20 март 1943 г.

Министър на земеделието и държавните имоти:

Инж. Хр. Петров.

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за отстъпване от държавата на Съюза на македоно-одринските опълченски дружества в България държавен покрит недвижим имот, находящ се в София — ул. Московска № 23

Чл. 1. Отстъпва се на Съюза на македоно-одринските опълченски дружества в България държавен покрит недвижим имот, находящ се в София — ул. Московска № 23, състоящ се от: а) масивна сграда от зимник, партер с три магазина и един етаж от 5 стаи, баня, кухня, клозет и таван, застроена върху 192 кв. метра; б) масивна сграда в двора от партер с три стаи, кухня и пр. и един етаж от три стаи, баня, кухня и таван, застроена върху 80.90 кв. метра; в) полумасивна сграда от партер с два магазина, застроена върху 83.40 кв. метра и общ двор 492.04 кв. метра, при съседни наследници на Димитър Шавкулов, дружество „Червен кръст“, етажна собственост „Джабаров“ и ул. Московска.

Чл. 2. Върху отстъпения недвижим имот Съюзът на македоно-одринските опълченски дружества в България да построи „Дом-паметник“, по одобрен план от Министерството на войната и на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

Чл. 3. Построената сграда да се именува „Дом-паметник на българското опълчение“. Същата сграда да служи за канцеларии на доброволческите организации: „Шипка“, „Сливница“, „Илинден“ и „Македоно-одринските опълчения“.

Чл. 4. Когато указаните в чл. 3 организации престанат да съществуват, „Дом-паметник“ преминава под управлението на Министерството на войната.)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат на първо четене законопроекта за отстъпване от държавата на Съюза на македоно-одринските опълченски дружества в България държавен покрит недвижим имот, находящ се в София, ул. Московска № 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Васил Радославов: Моля, спешност.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Г-н министърът предлага, законопроектът да бъде приет, по спешност, и на второ четене.

Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта.

Докладчик Димитър Марчев: (Чете заглавието и чл. 1 на законопроекта)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: По чл. 1 е постъпило писмено предложение от народните представители Андро Лул-

чев и Стефан Караианов, с което предложение са съгласни г-н министърът на финансите и г-н министърът на земеделието, в смисъл към чл. 1 да се прибави забележка със следното съдържание:

„Нотариалният акт за собственост, както и необходимите по съставянето му документи се освобождават от всякакви държавни и общински такси, мита, берии, герб и др.“

Ще положи това предложение на гласуване.

Които г-да народни представители са съгласни с предложението на народните представители Андро Лулчев и Стефан Караианов, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приемат заглавието на законопроекта и чл. 1, както се докладваха от докладчика, с току-що приетото допълнение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Марчев: (Чете чл. 2)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Марчев: (Чете чл. 3)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Марчев: (Чете чл. 4)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно. (Ръкоплескания)

Минаваме на последната точка, единадесета, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за възлагане на Министерския съвет уреждането на правоотношенията между частните носители на акции и държавата на Българското търговско параходно дружество — гр. Варна.

Моля г-н докладчика да го прочете.

Докладчик Гето Кръстев: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за възлагане на Министерския съвет уреждането правоотношенията между частните носители на акции и държавата на Българското търговско параходно дружество в гр. Варна

Г-да народни представители! Българското търговско параходно дружество с определение на Варненския областен съд от 18 февруари тази година е прекратено и обявено в ликвидация (справка обявление в „Държавен вестник“, брой 50, от 6 март 1943 г.). Независимо от това частните носители на акциите, които имат около 2/3 от броя на всичките акции на дружеството, са изявились няколкократно своето желание да не участват занапред с държавата в това дружество.

За в бъдеще уреждането на българските морски пътища ще е от голямо значение за стопанството, като се има пред вид, че държавата разполага с обширни брегове не само на Черно море, но и на Бяло море. Създаването на един голям търговски флот, който да обслужва морските търговски връзки на страната с чужбина, ще е от жизнено значение за народното стопанство.

Постройката и поддържането на един такъв флот обаче не е по силите на едно лице или дружество; само държавата, чиито средства са достатъчни, може да обезведе нужното число кораби, които да задоволяват стопанските нужди на страната.

Тъй като дружеството се намира в период на ликвидация, за да се избегнат последствията на една търговска ликвидация, т. е. разпродаване на дружественото имущество, необходимо е това имущество — главно корабният парк, да се поеме от държавата срещу държавните акции като припадаща се квота от дружественото имущество, съгласно чл. 9 от устава и чл. 212 от търговския закон.

За уреждане на правоотношенията между частните лица, носители на акции, и държавата, необходимо е да се издадат постановления, които да прекъснат съдебната ликвидация, да се ликвидират всички правоотношения, като се определи начинът на ликвидацията, изплащането на припадащата се квота от дружествения имот на акционерите, като дружеството остане да съществува под разпоредбите на държавата и занапред.

Следствие на това, моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате тук приложения законопроект за възлагане на Министерския съвет уреждането правоотношенията между частните носители на акциите и държавата на Българското търговско параходно дружество — гр. Варна.

Гр. София, 20 март 1943 г.

Министър на железниците, пощите и телеграфите: **Инж. В. Радославов**

ЗАКОНОПРОЕКТ

за възлагане на Министерския съвет уреждането правоотношенията между частните носители на акции и държавата на Българското търговско параходно дружество — гр. Варна

Чл. 1. Възлага се на Министерския съвет да определи начина за окончателното уреждане и ликвидиране правоотношенията между държавата и частните носители на акции на Българското търговско параходно дружество — акционерно дружество — гр. Варна, в ликвидация.

Чл. 2. Сключените по този повод договори се освобождават от всякакви данъци, берии, гербов налог и др. по който и да е закон.

Председателствуващ д-р Петър Кьосеиванов: Ще положа на гласуване. Които приемат на първо четене законопроекта за възлагане на Министерския съвет уреждане на правоотношенията между частните носители на акции и държавата на Българското търговско параходно дружество — гр. Варна, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

За утре, 23 март, 10 ч., председателството, в съгласие с Министерския съвет, предлага следния дневен ред:

Одобрение на предложенията:

1. За разрешаване износа, за нуждите на кафе-ресторанта на българския клуб в гр. Солун, като се освободят от износно мито и др., хранителни продукти и инвентарни предмети.

2. За освобождаване о. о. д-во „Победа“ от заплащане на вносни мита и др. за внасяните апарати и др. за филмоснимачна и кинолабораторна дейност.

3. За продължение сроковете по някои вносни и временно износни декларации.

Второ четене на законопроектите:

4. За учредяване фонд „Подпомагане на студентите от Университета „Св. Климент Охридски“.

5. За допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1948 бюджетна година.

6. За възлагане на Министерския съвет уреждането на правоотношенията между частните носители на акции и държавата на Българското търговско параходно дружество — гр. Варна.

Които са съгласни с предложения дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Затварям заседанието.

(Затворено 18 ч. 40 м.)

Подпредседател: **Д-р ПЕТЪР КЬОСЕИВАНОВ**

Секретаря: **ДИМИТЪР САРАДЖОВ**
СТЕФАН БАГРИЛОВ

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**